

Kínai jellemzőkkel bíró korrump kapitalizmus*

Chong-En Bai^t   Chang-Tai HsiehZheng   (Michael) Song[§]

Ez a változat: május 2014

RENDKÍVÜL ELŐZETES ÉS HIÁNYOS

Absztrakt

A kínai kapitalizmus három fő jellemzőjét javasoljuk, amelyek az elmúlt két évtizedben gyorsan növekvő kínai gazdaság intézményi alapját képezik. Először is, a központi kormányzat helyett a helyi kormányok a politikai és gazdasági hatalmat arra használják fel, hogy a hozzájuk kapcsolódó vállalkozásokat (azaz a cronie-kat) támogassák, függetlenül a tulajdonviszonyoktól. Másodszor, vannak olyan hallgatólagos megállapodások, amelyek szerint a politikai vezetők személyesen részesülnek a cimboráik sikeréből. Harmadszor, önkormányzatok ezrei végzik ugyanazt a gyakorlatot, és egymással versenyeznek. Ezek a jellemzők magyarázzák a helyi "cimborakapitalisták" jelenlétét az egyes településeken, a közjavak biztosításának torzítását a helyi vállalkozásoknak a háztartások helyett előnyös javára, a magas profitrátákat és a magas növekedési rátákat a kivételezett cégek körében, valamint az exportra való torzított koncentrációt.

JEL-besorolás: JEL-osztályozás:

Kulcsszavak: Kína, króni kapitalizmus, intézmények, növekedés

---

*Köszönjük a szemináriumok és konferenciák résztvevőinek számos helyen tett hasznos észrevételeit.

^tTsinghua Egyetem, Közgazdasági és Menedzsment Iskola. E-mail: baichn@sem.tsinghua.edu.cn.

^jUniversity of Chicago, Booth School of Business. E-mail: chsieh@chicagobooth.edu.

[§]University of Chicago, Booth School of Business. E-mail: zheng.song@chicagobooth.edu.

." (Wuhu város egyik párttitkárhelyettese és a Chery, egy helyi autógyártó cég vezérigazgatója közötti beszélgetésből)

1 Bevezetés

Kína gazdaságának az elmúlt három évtizedben tapasztalt gyors növekedése a világgazdaság történetének egyik legjelentősebb eseménye. A hagyományos narratíva szerint a siker a gazdasági intézmények fokozatos javulását tükrözi, a gazdák ösztönzésének visszaállításával, a világ felé való nyitással és a piacbarát politikák bevezetésével. Míg az 1980-as évek és az 1990-es évek elejének növekedése szempontjából fontosak ezek az előrelépések, az elmúlt két évtizedben nem ez a teljes történet. A gazdasági intézmények továbbra is nagymértékben elmaradtak a piacra lépés és a mobilitás akadályainak tartós megjelenése, a magántulajdonjogok gyenge védelme és a politikai elkötelezettség hiánya miatt. A Világbank "Doing Business" mutatói szerint, amelyek az intézményi környezet magánvállalkozásokkal szembeni barátságosságának széles körben használt mérőszámai, Kína az általános "könnyű üzletmenet" tekintetében a medián szint alatt van. Ami a "vállalkozásindítást" illeti, Kína az utolsó helyhez közel áll, alig előzi meg az olyan országokat, mint Etiópia és Irak. Acemoglu és Robinson (2012) a kínai tapasztalatokat úgy írja le, hogy a növekedés a "kivonó intézmények" alatt zajlik, ahol a hatóságok még az alapvető tulajdonjogokat sem tartják tiszteletben. Narratív bizonyítékként Dai Guofang esetét tárgyalják, egy ambiciózus magánvállalkozóét, akinek vállalkozását a központi kormányzat teljesen tönkretette az állami vállalatoknak (a továbbiakban: SOE-k) okozott potenciális verseny miatt.¹ Nyilvánvalónak tűnik, hogy Kína intézményei mindenekelőtt a kapitalizmusnak kedveznek.

A kapitalizmus mégis virágzik Kínában. A fenomenális növekedés nagyrészt a magánvállalkozások növekedésének köszönhető (pl. Song et al., 2011). Az 1990-es évek közepe óta több százezer magánvállalkozás jelent meg, mindenféle belépési korlátok ellenére. A tulajdonjogok sem tűnnek nagy gondnak. Amint az alább látható lesz, sok magánvállalkozás ipari óriássá válik, és gyakran éles versenybe száll az állami vállalatokkal. A Dai's tragedy China reflektorfénybe kerülése egyszerűen az ilyen esemény ritkaságát tükrözi. Talán még meglepőbb, hogy a kommunista párt gyorsan alkalmazkodik a kapitalizmushoz. Az állami vállalatok a korporatizáció és a privatizáció révén hatékony profitmaximalizálókká alakultak át (Hsieh és Song, 2014). Még a pártkádereket is arra ösztönzik, hogy a tulajdonviszonyoktól függetlenül támogassák az üzleti tevékenységet. A kontraszt nyilvánvaló kérdést vet fel. Ha a gazdasági intézmények valóban ellenségesek a kapitalizmus számára, akkor mi magyarázza azt a virágzó kapitalizmust, amelyet Kínában az elmúlt húsz évben

láthattunk?

---

¹ Dai egy nagy magántulajdonban lévő acélipari vállalatot épített. Acemoglu és Robinson beszámolója szerint az állami tulajdonú acélipari vállalatok politikai befolyásukat arra használták, hogy a magánvállalatot még azelőtt bezárják, hogy az egyáltalán megkezdte volna működését. A magánacélgyár mögött álló vállalkozót pedig a biztonság kedvéért öt évre börtönbe zárták, feltehetően azért, mert szentelenül kihívta az állami érdekeltségek profitját.

A válaszunk az, hogy Kína növekedésének intézményi alapja az, amit mi "Kínai sajátosságokkal rendelkező cinkos kapitalizmusnak" fogunk nevezni. Először is, azt állítjuk, hogy a sikeres kínai kapitalisták *q-je* az, hogy a politikai vezető cimboráinak kell lenniük. Ahogy Acemoglu és Robinson, a Világbank és sokan mások is sugallják, a formális intézmények rosszul működnek Kínában. Ebben a környezetben a vállalkozók számára a siker egyetlen módja, ha különleges kapcsolatot alakítanak ki a politikai vezetővel, ami lehetővé teszi számukra, hogy vagy megszegjék a formális szabályokat, vagy kizárólagos hozzáférést kapjanak az erőforrásokhoz. Az ilyen gyakorlat gyakori a gyenge formális intézményekkel rendelkező országokban. Kína ebben a tekintetben nem különbözik: A kínai kapitalizmus a cinkos kapitalizmus.

Miért más Kína? Azzal érvelünk, hogy a kínai cinkos kapitalizmus gyakorlatának három jellemzője van, ami megmagyarázza Kína gazdasági sikerét (és nem más országokét, amelyek szintén gyakorolják a cinkos kapitalizmust). Először is, a kínai kormány hatalmas hatalommal rendelkezik, amely a hatalmas gazdasági erőforrások birtoklásán, valamint a magas szintű adminisztratív kapacitáson alapul. Míg ezt a hatalmat a központi kormányzat gyakran saját állami tulajdonú vállalatainak fejlesztésére használja, a helyi kormányzat (megyei és prefektúrai szinten) által az elmúlt két évtizedben hozott intézkedések a helyi vezetők cimboráinak számító vállalkozások támogatására összpontosítanak. A támogatás a politikai hatalom gyakorlásától kezdve a központi kormánynál a szabályok megszegésének jogáért folytatott lobbizáson át a gazdasági erőforrások felhasználásáig terjed, hogy olcsó hitelek nyújtásával, az infrastruktúra javításával és a földterület piaci ár alatti felajánlásával különleges üzleteket kössenek. Rengeteg bizonyíték van arra, hogy a helyi önkormányzat a kínai gazdasági forradalom központi eleme. Két esetet fogunk megvitatni annak illusztrálására, hogy a helyi önkormányzat hogyan segíti a vállalkozásokat az erősen szabályozott iparágakba való behatolásban. A kínai helyi önkormányzat gazdasági ereje még nyilvánvalóbb. Anekdotikusan egy város képes egy plusz kifutópályát építeni a repülőtérén, hogy egyetlen vállalat számára nagy teherszállító repülőgépeket tudjon fogadni.² Bemutatunk egy sor stilizált tényt is a tőke- és földterület-eltolódással kapcsolatban, amelyek a cronies támogatásának nagyságrendjére utalnak.

Másodszor, Kína kommunista pártja meglepő toleranciát tanúsít a pártkáderek által az üzleti szférával való kapcsolataikból származó magánjellegű előnyökkel szemben. Az előnyök tágan értelmezettek és sokféle formában jelentkeznek. A gazdasági előnyök a legális jövedelemtől a prémiumként kapott jövedelemtől a kenőpénzként kapott illegális jövedelemig, a cégek által finanszírozott magánfogyasztástól (beleértve a gyermekeik külföldi iskolákba való tandíját) a családtagjaik által a magánvállalkozásokban birtokolt kifejezett tőkerészesedésekig terjednek. A politikai előnyök is fontosak. Azok a pártkáderek, akik a gazdasági fejlődés fellendítésében hozzáértőnek bizonyulnak, a hierarchikus politikai rendszerben előléptetéssel jutalmazhatók. A

politikai vezetők így teljes mértékben ösztönözve vannak arra, hogy támogassák a cimboráikat, mert a cimboráik sikeréhez kapcsolódó magánjuttatások miatt.

Míg Kínában a kommunista párt hatalomra kerülése óta erős állam van, a leplezetlen vágy a

---

² Lásd Keith Bradsher "Hauling New Treasure Along the Silk Road" című írását, The New York Time, 2013. július 20.

a magánjövödelmek keresése nem létezett Mao rendszerében, ahol ezt bűnként ítélték el, és a "kapitalista útonállókat" könyörtelenül megbüntették. Azt feltételezzük, hogy a magánvállalkozások felemelkedése a vidéki Kínában az 1980-as években és az állami vállalatok privatizációjának első hulláma az 1990-es évek közepén, amelyből sok pártkader személyesen részesült, vetette el az elmúlt két évtizedben uralkodó tolerancia magvait. A változás egyik következménye, hogy a cimborák köre drámaian kibővült. A felhatalmazott vezetők által támogatott cégek tízezrei lépnek be, maradnak fenn, sőt, sokan közülük jelentős intézményi fejlesztések nélkül is kiemelkednek. Dokumentálunk néhány tény a cégszűkekről, amelyek összhangban vannak a történettel. Különösen azt bizonyítjuk, hogy a helyi vezetőket jobban ösztönzik a gazdasági előnyök, mint a központi kormányzatban dolgozó társaikat. Ez megmagyarázza, hogy a központi kormányzat helyett miért a helyi önkormányzatok játszanak központi szerepet Kína növekedésében. Egy másik nem szándékolt következményként a magánelőnyök megszerzéséhez való jog elismerése erősíti a magántulajdonjogok védelmét. A vezetők még akkor is tartózkodnának a cimboráik kisajátításától, ha abszolút hatalmukban állna ezt megtenni. Ez a hatás különösen nyilvánvaló azon cégek esetében, amelyekben a vezetők részesedéssel rendelkeznek. Ez megmagyarázza azt is, hogy a kisajátítás miért volt jellemző a Mao-rendszerben, miért csökkent az 1980-as években, és miért fordult elő ritkán az elmúlt két évtizedben.

A fenti két jellemzővel felerősített cinkos kapitalizmus hatalmas előnyöket hozott a kínai vállalkozóknak, akik cinkosok nélkül aligha léteznének. Ugyanakkor nincs garancia arra, hogy a cimborakapitalizmus mindig jól tenné egy gyenge intézményekkel rendelkező gazdaságnak. Ha a felhatalmazott helyi vezetőket arra ösztönzik, hogy támogassák a cimboráikat, akkor megpróbálják megakadályozni az új cégek belépését is, amelyek veszélyeztethetik a cimborák nyereségét, és így a saját maguk számára a magánelőnyöket, amennyiben az új cégekkel való kapcsolatfelvétel nem ingyenes. A cimborakapitalizmusból endogén módon új belépési korlátok keletkezhetnek, még akkor is, ha az összes meglévő korlátot megszüntetnék. Bár ez megfigyelhető Kínában, a kínai króni kapitalizmus harmadik jellemzője megakadályozza, hogy a saját érdekek lényeges szerepet játszanak - azaz, hogy számos helyi önkormányzat ugyanazt a gyakorlatot végzi, és egymással versenyeznek. Kínában olyan politikai rendszer van, amelyben a hatáskörök decentralizálva vannak több ezer prefektúra és megyei szintű kormányzatra. Bár mindegyiküket arra ösztönzik, hogy a helyi erőforrások mozgósításával megvédjék a cimboráikat, nem tudják megakadályozni, hogy más helyi önkormányzatok támogassák saját cégeiket, amelyek esetleg jobb termékekkel állnak elő. Másképp fogalmazva, a kreatív rombolás folyamata Kínában a más helyi önkormányzatok által támogatott cégek általi rombolás. A helyi önkormányzatok nagy száma ezért inkább enyhíti a cimborakapitalizmus negatív dinamikus következményét. Ezt legjobban a kínai autóipar fejlődése szemlélteti, ahol a maroknyi állami vállalat monopolhatalmát fokozatosan erodálta a helyi önkormányzatok által támogatott új autógyártók belépése.

A cimborakapitalizmus másik sötét oldala, hogy a közjavak biztosítása során a háztartások helyett a helyi vállalkozások javára történik. Ez a torzítás nyilvánvaló Kínában, a társadalombiztosítási adófizetés elől való burjánzó kijátszástól kezdve az ipari és a lakóterületek közötti erősen torzított árakon át a nagyméretű

vállalkozásorientált infrastrukturális beruházások. Bár ez növelheti a kibocsátást, a jóléti hatás egyértelműen negatív. Ráadásul a negatív hatást súlyosítja a politikai decentralizáció, amely lehetővé teszi a helyi vezetők számára, hogy helyi közjavakkal támogassák a helyi vállalkozásokat. Ez a szakirodalomban jól dokumentált helyi protekciónizmushoz vezet. Az autóiparból származó vállalati adatok felhasználásával azt találjuk, hogy a protekcionizmus fontos szerepet játszik az állami vállalatok szokatlanul magas helyi piaci részesedésének magyarázatában. A helyi protekcionizmus magyarázza a belföldi értékesítés és az export koncentrációja közötti éles ellentétet is. Egyrészt, összhangban az autóiparból származó bizonyítékokkal, az állami tulajdonú vállalatok belföldi értékesítésének nagy és állandó szóródását találjuk. Másrészt az export a nagy magánvállalkozások felé koncentrálódik, és ezért javítja az erőforrás-allokációs hatékonyságot. Ez egy új csatornára utal, amelyen keresztül az export hozzájárul a növekedéshez egy olyan gazdaságban, ahol a helyi protekcionizmus torzítja az erőforrások elosztását.

A tanulmány a következőképpen halad. Először két iparág, az alumínium- és az autóipar történetét meséljük el, hogy szemléltessük az általunk szem előtt tartott intézményi erőket. Ezután a kínai cimborakapitalizmus formális modelljéhez folyamodunk, valamint olyan stilizált tényeket mutatunk be, amelyek alátámasztják a kínai növekedés intézményi alapjairól való gondolkodásmódot.

2 Narratív bizonyítékok a kínai alumínium- és autóiparból

Ebben a szakaszban a kínai alumínium- és autóiparban működő új cégek növekedésére vonatkozó narratív bizonyítékokat mutatunk be. Azért választottuk ezt a két iparágat, mert az 1990-es évek végén az állami tulajdonú óriáscégek uralták ezeket az ágazatokat. Továbbá, mivel két "stratégiai ágazatról" van szó, a helyi állami vállalatok belépését a központi kormányzat ellenőrizte, ha nem is akadályozta. A magánvállalkozások számára a belépést kifejezetten megtiltották. A 2000-es évek végére mégis több száz új cég lépett be a két iparágba. Sokan közülük, köztük a magánvállalkozások is, jelentős növekedést tapasztaltak, és a piacon lévő állami vállalatok piaci részesedése jelentősen csökkent.

Azzal kezdjük, hogy ismertetjük a kínai alumíniumpiac tapasztalatait. A 2000-es évek elején ezt a piacot a China Aluminum Corporation (Chinalco) uralta. A Chinalco egyike a központi kormányzat által ellenőrzött 120 állami tulajdonú konglomerátumnak, és a 2000-es évek elején 98 százalékos részesedéssel rendelkezett a kínai alumíniumpiacból. A Chinalco két fő eszközzel rendelkezett. Először is, a központi kormány kizárólagos jogot adott a vállalatnak az összes kínai bauxitlelőhelyre, amikor a vállalat 2001-ben tőzsdére került. Másodszor, egyetlen más vállalat sem termelhetett bauxitot. Mégis, 2008-ra a Chinalco piaci részesedése 50 százalék alá esett, mivel nagy magánvállalatok léptek be az alumíniumpiacra. Az egyik ilyen vállalat az East Hope Group, amelynek tulajdonosa Liu Yongxing, aki jelenleg Kína hat leggazdagabb emberének egyike. Az East Hope Groupot 1982-ben hozták létre a vidéki

Szecsuan tartományban fűrjtojas forgalmazóként. Később termékeit más mezőgazdasági termékekre (például sertéstakarmányra) is kiterjesztette. A 2000-es évek elejére, amikor az East Hope Group úgy döntött, hogy terjeszkedik az alumíniumiparban, Kína egyik legnagyobb mezőgazdasági termékforgalmazójává és több milliárdos vállalatává vált.

McGregor (2011) elmeséli, hogyan értette meg az East Hope Group a Chinalco Achilles-sarkát.

- azaz a kínai bauxit megvásárlására vonatkozó kizárólagos joga a kínai központi kormánynál volt, nem pedig az ásványok feletti fizikai ellenőrzést gyakorló helyi önkormányzatoknál. Az East Hope Group felkereste Sanmenxia, egy Henan tartományban található, nagy bauxitlelőhelyekkel rendelkező közepes méretű város helyi önkormányzatát, és sikerült üzletet kötnie a helyi párttitkárral, a város legfőbb vezetőjével a bauxit megvásárlásáról. A Chinalco minden egyes lépésnél harcolt az East Hope Group ellen, de a helyi vezetőnek sikerült elérnie, hogy az üzlet létrejöhön. Nem tudjuk, hogy a Chinalco miért nem rendelkezett elég politikai befolyással a központi kormánynál ahhoz, hogy megakadályozza az East Hope Groupot, de talán fontos tény, hogy Henan tartomány párttitkára abban az időben, amikor az East Hope Group Sanmenxia városával tárgyalt, Li Keqiang volt, aki ma a kínai miniszterelnök. Ettől függetlenül, Sanmenxia helyi önkormányzatának támogatásával az East Hope Group 2005-ben megkezdte az alumíniumgyártást. Sok más magánvállalat is hasonló utat követett, és 2008-ra a magánvállalatok elvették a Chinalco piaci részesedésének felét. Amikor később megkérdezték, hogy mi volt az alumíniumiparban elért sikerének kulcsa, Liu Yongxing azt mondta: "Bocsássák meg, hogy őszinte vagyok, de a helyi tisztviselőknek, még a korrupciónak is, politikai eredményekre van szükségük".

Ami az autóipart illeti, a 2000-es évek elején ez is egy olyan iparág volt, amelyet az állami vállalatok uraltak. A legnagyobb autógyártó Kínában a Shanghai-GM, a GM és a Shanghai Automotive Industrial Company (SAIC) közös vállalata. A SAIC tőzsdén jegyzett vállalat, de a vállalat többségi részvényese a SAIC Group, amely a sanghaji önkormányzat tulajdonában van. A SAIC egy közös vállalatot is működtet a Volkswagennel (Shanghai-Volkswagen), valamint egy önálló autógyárat. Dunne (2011) lenyűgöző beszámolót közöl a Shanghai-GM történetéről. Elbeszélése világossá teszi, hogy a GM átfogó stratégiája Sanghajban az volt, hogy kihasználja partnere, a SAIC (és a sanghaji helyi kormányzat) politikai hatalmát azáltal, hogy monopolárakat számít fel. Az első autó, amelyet a GM 1999-ben mutatott be Kínában, a Buick New Century volt, amely akkoriban a legkelendőbb autó volt Kínában, és több mint 40 ezer dollárért került a kiskereskedelmi forgalomba. A második autó, amelyet a GM Kínában gyártott, az Opel Corsa (amelyet a GM német leányvállalata, az Opel gyártott) másolata volt, és Kínában szintén az európai árnál jóval magasabb áron értékesítették.

A GM monopolhelyzetének kihasználására irányuló stratégiája azonban kezdett szétesni. A harmadik autó, amelyet Kínában akart eladni, a Daewoo Matiz, a GM koreai leányvállalata, a Daewoo által gyártott kisautó másolata volt. Fél évvel azelőtt azonban, hogy a GM készen állt volna a Daewoo Matiz

átmárkázott változatának kínai értékesítésére,

egy másik kínai cég, a Chery pontosan ugyanezt az autót kezdte el értékesíteni. Az Anhui tartománybeli Wuhu városában működő Chery-nek sikerült megszereznie a Daewoo Matiz tervrajzát, és sikerült megelőznie a Shanghai-GM-et a piacon. A Cheryt, mint helyi állami tulajdonú vállalatot 1997-ben indította el Wuhu város önkormányzata. A kezdeményezést nagyrészt egy wuhui párttitkárhelyettes, a vállalat alapítója tette. A párttitkárhelyettes a központi kormány által ellenőrzött First Auto Work, egy nagy autógyártó cég mérnökét vette fel a Chery vezérigazgatójának. McGregor (2011) bemutatta a javasolt munkamegosztást a mérnök és a párttitkárhelyettes között. McGregor beszámolója szerint a párttitkárhelyettes azt mondta a mérnöknek:

."

A párttitkárhelyettes politikai támogatásával a Chery megszerezte a szükséges földterületet, tőkét és infrastruktúrát. Az autók gyártásához szükséges engedély megszerzése a központi kormánytól azonban hosszabb időt vett igénybe, és kevésbé volt egyszerű. Kezdetben a Chery csak motorok gyártására kapott engedélyt. A párttitkár-helyettes ezt az engedélyt arra használta fel, hogy megvásároljon egy bezárt Ford motorgyárat az Egyesült Királyságban, és a motorok összeszerelősorát Wuhuban állította össze. Később lobbizni tudott a központi kormánynál, hogy engedélyt kapjon autók gyártására, de csak akkor, ha az autókat Wuhuban értékesítik. Tekintettel azonban a helyi piac kis méretére Wuhuban, egyértelmű, hogy egy autógyár egyszerűen nem lenne életképes, ha csak a helyi piacon tudna értékesíteni. A párttitkár-helyettes ezután elmeséli, hogyan szerezte meg politikai pártfogója támogatását a központi kormányban, majd úgy döntött, hogy lobbizik a SAIC-nál (a GM sanghaji partnere), hogy 20 százalékos részesedést szerezzen a Cheryben. A SAIC ellenállt a lépésnek, de engedett a Chery központi kormányzati politikai pártfogójának politikai nyomásának. A SAIC 20 százalékos részesedésével a kezében a Chery visszament a központi kormányhoz, és ismét lobbizott a kínai autógyártási és -értékesítési engedélyért. A Chery érvelése lényegében a következő volt: "A SAIC-nek van engedélye az autógyártásra. Mivel mi is a SAIC tulajdonában vagyunk, nekünk is ugyanolyan engedélyt kell kapnunk, mint a SAIC-nak". Ezúttal sikerrel jártak, és a Chery egyik első licencelt terméke a GM autójának koppintása volt (még mielőtt a GM elkezdte volna az autó értékesítését Kínában!).

A Shanghai-GM és a Chery összehasonlításában az az érdekes, hogy a Shanghai-GM hivatalosan külföldi céggént van bejegyezve Kínában, a Chery pedig állami vállalat, amelynek többségi tulajdonosa a wuhui önkormányzat. A narratíva mégis azt sugallja, hogy a Shanghai-GM azért volt pénzügyileg sikeres, mert ki tudta használni a sanghaji helyi kormány politikai hatalmának köszönhető monopolbérletet, míg a Chery helyi piaca (Wuhu városa) egyszerűen túl kicsi volt ahhoz, hogy hasonló stratégia életképes legyen. Így a Cherynek a helyi piacon kívül kellett értékesítenie. Nem meglepő módon a Chery Kína egyik legnagyobb autóexportőrévé vált, míg a Shanghai-GM, annak ellenére, hogy Kína legnagyobb autógyártója, csak a belföldi piacot szolgálja ki.

Az elbeszélésekből a következőket vonhatjuk le. Először is, a hivatalos intézmények rosszul működnek Kínában.

Nyilvánvaló, hogy az alumínium- és az autóiparban a már működő cégek monopolhelyzetének védelmére törekedtek. Továbbá az erőforrásokhoz, például a tőkéhez és a földhöz való hozzáférést a helyi önkormányzatok ellenőrzik. Ezek belépési korlátokat és az erőforrásokhoz való hozzáférés kizárólagos jogát jelentik. Másodsor, a helyi önkormányzatok támogatása kulcsfontosságú az East Hope Group és a Chery sikeréhez. Különösen a helyi párttitkárok támogatása volt döntő fontosságú mindkét vállalat számára, hogy megkerülhessék a központi kormány által a saját vállalatai védelme érdekében előírt szabályokat. Továbbá Liu Yongxing utalása a korrump helyi tisztviselőkre arra utal, hogy a korrupció a politikai eredményeken túl a helyi tisztviselők helyi cégek támogatására való ösztönzésének egyik kulcsa. Más szóval, a kínai vezetőknek megvan a hatalmuk és az ösztönzésük arra, hogy csökkentsék a súrlódásokat a haverjaik számára. Harmadszor, annak története, hogy a Chery hogyan támadta meg a Shanghai-GM monopolhatalmát, arra utal, hogy a helyi önkormányzatok közötti verseny központi szerepet játszhatott abban, hogy új cégek jelenhessenek meg és támadhassák meg a már működő cégeket. Ez fontos a műszaki fejlődés és a hosszú távú növekedés szempontjából. A következő szakaszban egy formális modellel mutatjuk be ezeket a mechanizmusokat.

3 A referenciaérték-modell

Tekintsünk egy olyan gazdaságot, amelyet i -vel indexált ágensek kontinuumja lakik. Minden egyes ágenshez $A(i)$ termelékenység tartozik. Két termelési technológia létezik: a hazai és a modern. Az otthoni termelés hagyományos háztáji technológiát használ, és $A(i)$ kibocsátást eredményez. A modern szektorban a termelési technológia $IA(i)$, $I > 1$. Az elképzelés szerint a modern termelés előnyben van a hazai termeléssel szemben azért, hogy nem hagyományos technológiát alkalmaz, és olyan, a hátsó udvarban nem létező tényezőkből profitál, mint a méretgazdaságosság és a külső finanszírozás.

Ezután bevezetjük az üzleti súrlódásokat. Jelöljük ϕ -val a modern termelésben megsemmisült kibocsátás hányadát. Itt ϕ az üzleti költségek nagyságrendjét, például a jéghegyek kereskedelmi költségét jelöli. Amint azt alább részletezzük, az üzleti költségeket az intézményi tökéletlenségek, például a belépési korlátok, a torzított pénzügyi közvetítés és a bürokrácia okozta holtteher-veszteségek okozzák. A hazai termelés által használt háztáji technológia mentes a súrlódásoktól. Kétféle intézménytípust különböztetünk meg, annak függvényében, hogy $(1 - \phi) I > 1$. Gyenge intézményeknek vagy magas ϕ gazdaságoknak nevezzük azokat, ahol $(1 - \phi) I < 1$, ahol minden szereplő a hazai technológiát használná. Ebben az esetben az ϕ olyan belépési korlátként értelmezhető, amely megakadályozza, hogy az ágensek átvessék a modern technológiát. Erős intézményeknek nevezzük azokat, ahol $(1 - \phi) I > 1$. Itt mindenki a modern technológiát alkalmazná. Vegyük észre, hogy a szilárd intézmények magasabb kibocsátást eredményeznek, mint a gyenge intézmények, még akkor is, ha minden más dimenzióban azonosak. A gyenge intézményekkel a dolgotatban végig foglalkozni fogunk. Az elemzés könnyen

alkalmazható a szilárd intézményekre.

3.1 Vállalkozói kapitalizmus

Tekintsünk egy olyan gazdaságot, amelyben létezik egy uralkodó, aki képes ϕ csökkentésére. Az uralkodó hatalma $O > 0$ paraméterű: a súrlódások $\phi - O$ -ra csökkenthetők. A "cronies" azok az ágensek, akik számára az uralkodó csökkenti az üzleti súrlódásokat. Ahhoz, hogy egy ágens cinkos lehessen, a többlet egy részét "kenőpénzként" kell fizetnie az uralkodónak:

$$B(i) = \beta \frac{((1 - \phi + O) I - 1) A(i)}{\dots}, \quad (1)$$

többlet a cimboraságból

ahol $((1 - \phi + O) I - 1) A(i)$ a cimboraságból származó többlet, és $\beta \in [0, 1]$ a korrupció toleranciáját, pontosabban az uralkodónak fizetett jövedelmet szabályozó paraméter. A 8.2. függelék endogenizálja a $B(i)$ -t az uralkodó és a párt közötti tárgyalásból, ahol β az uralkodó alkupozíciójaként értelmezhető. Feltételezzük, hogy $(1 - \phi + O) I > 1$. Tehát mindenki cinkos akar lenni, mivel a cinkosság lehetővé teszi számára a modern technológia átvételét.

Az uralkodó $B(i)$ személyes jövedelemre tesz szert a súrlódások csökkentéséből a cimborája számára. Az alku megkötése azonban költséges az uralkodó számára. Az F jelű költség az uralkodó által az alku végrehajtásához szükséges időt és politikai tőkét jelenti. Kína esetében az F azt a kockázatot is megragadja, hogy a kenőpénz elfogadása miatt büntetést kaphat, ha az uralkodó nem tartozik a politbüro állandó bizottságának legfelső vezetéséhez.³ Az i ügynökkel kötendő alkura vonatkozó döntés attól függ, hogy a személyes jövedelem meghaladja-e a költségeket - azaz $B(i) > F$. $B(i)$ helyettesítése az (1)-gyel a következőhöz vezet

$$A(i) > \frac{F}{\beta ((1 - \phi + O) I - 1)} - \underline{A}. \quad (2)$$

(2) az úgynevezett speciális üzletkötési kényszer. Azaz az $A(i)$ -nél nagyobb $\underline{A}$ -val rendelkező ágensek az uralkodó kegyeltjei lesznek. $\underline{A}$ határérték, $\underline{A}$, intuíciója egyszerű. Az uralkodó számára az alku költsége állandó, míg a haszon $A(i)$ növekedésével nő. Érdeemes hangsúlyozni, hogy az $\underline{A}$ határérték létezése nem a stilizált költség-haszon struktúrától függ. A 8.1. függelékben látható, hogy az eredmény könnyen általánosítható egy olyan gazdaságban, ahol az alku megkötésének költségei konvexek, és ahol a cimborák üzleti súrlódásai endogénné és $A(i)$ -től függővé válnak.

A O és a β a cimborakapitalizmust jellemző két kulcsfontosságú paraméter. Egy nagyobb hatalommal rendelkező uralkodó (azaz egy magasabb O) több személyes jövedelemhez jutna az alkuk megkötéséből azáltal, hogy több súrlódást csökkent a cimborái számára. Ez az F fix költség miatt alacsonyabb $\underline{A}$ -t és így több cimborát jelent. A magasabb β szintén lehetővé teszi, hogy az uralkodó több személyes jövedelemre tegyen szert. Az $\underline{A}$ -ra gyakorolt hatása hasonló.

³ Zhou Yongkangnak, a politbüro állandó bizottságának korábbi tagjának nemrégiben történt őrizetbe vétele azt sugallja, hogy a legfelsőbb vezetőknek is vannak bizonyos kockázataik.

3.2 Jóléti következmények

Tekintsünk egy reprezentatív fogyasztóval rendelkező gazdaságot, amelyben a jólét egyszerűen az aggregált kibocsátással mérhető. Egy gyenge intézményesülésben csak a cimborák lennének képesek a modern technológiát átvenni. Jelöljük $f(A)$ az A sűrűségfüggvényét. Az Y által jelölt aggregált kibocsátás a következők szerint alakul

$$Y = \underbrace{0 \cdot Af(A)A}_{\text{otthoni p duction}} + \underbrace{(1 - \phi + \theta) 1Af(A)A}_{\text{modern gyártás}} \quad (3)$$

Az elsődleges érdekeink paraméterei θ és β . A (3) differenciálása θ -ra vonatkoztatva a következőket eredményezi

$$\frac{Y}{\theta} = \underbrace{1Af(A)A}_{\text{intenzív határértékek}} + \underbrace{((1 - \phi + \theta) 1 - 1) Af(A)}_{\text{kiterjedt margók}} - \frac{A}{\theta} \quad (4)$$

Az intenzív peremeken a magasabb θ növeli az aggregált kibocsátást azáltal, hogy csökkenti a barátok számára a súrlódásokat. Az extenzív peremeken a magasabb θ növeli az aggregált kibocsátást a barátok körének bővítésével. Az extenzív árresen keresztül érvényesülő hatást tovább erősítené a modern szektor bővülése, mivel csak a barátok veszik át a modern technológiát. β csak az extenzív árresen keresztül befolyásolhatja az aggregált kibocsátást.

Az összehasonlító modell feltételezi, hogy a θ nem rivalizáló. A θ nem rivális volta elzárja azokat a csatornákat, amelyeken keresztül θ hatással van a nem-rivalisokra. A 6. szakasz a θ rivalizálását és annak jóléti következményeit tárgyalja. Különösen azt az esetet vizsgáljuk meg, amikor a θ növekedése a cronies számára mindenki számára magasabb ϕ -t eredményezne, és így a nem cronies-ek szigorúan rosszabb helyzetbe kerülnének.

3.3 Kínai jellemzők

Sok fejlődő gazdaságban évek óta a cinkos kapitalizmus uralkodik. Kínában azonban viszonylag új keletű. A kommunista párt az 1949-es hatalomátvételét követő első három évtizedben tartózkodott a cinkos kapitalizmustól. Az 1950-es évek elején indított, a kapitalizmus és a korrupció elleni országos kampányok azt mutatták, hogy a párt zéró toleranciát tanúsít a haszonszerzéssel szemben. Az üzletellenes hangulat tovább erősödött az 1966 és 1976 közötti kulturális forradalom idején, amikor az úgynevezett "kapitalista úttörők" elleni kíméletlen fellépés végigsöpört az országon, és az üzleti tevékenység teljesen leállt. A modell szemüvegén keresztül ez az időszak $\beta = 0$ vagy $F \infty$ jellemzi. Vagyis a cinkos kapitalizmus elnyomása a zéró tolerancia a személyes jövedelem megszerzésével kapcsolatban, vagy végtelenül nagy költségekkel jár az üzletkötés. A (2) szerint a két jellemzés megfigyelés szempontjából egyenértékű a modellben.

Az 1970-es évek vége óta a párt fókusza eltolódott a politikai napirendtől. A változást elsősorban az alulról jövő pártkáderek növekvő vágya vezérelte, hogy meggazdagítsák az embereket (köztük saját magukat is). A gazdasági fejlődés elsőbbségének a felső vezetés általi elismerése viszont indokolja, hogy a pártkáderek részt vegyenek a gazdasági tevékenységekben, amelyekből ők maguk is

személyesen is hasznot húzzon. Például sok pártkader gazdasági előnyökhöz jutott a magánvállalkozások 1980-as évekbeli felemelkedéséből a vidéki Kínában, valamint az állami vállalatok privatizációjának első hullámából az 1990-es évek közepén, és ez vetette meg az utóbbi két évtizedben uralkodó üzleti szemlélet magvait. A gazdaság előmozdításából származó haszon a joghatóságukon belül széleskörű, a legális vagy szürke csatornákon keresztül történő közvetlen gazdasági haszonszerzéstől a politikai ambíciók teljesítményversenyen keresztül történő megvalósításáig terjed (pl. Li és Zhou, 2005; Jia, Kudamatsu és Seim, 2014). $B(i)$ ennek megfelelően többféleképpen értelmezhető. Tegyük fel, hogy az uralkodók politikai hozamot érnek el azáltal, hogy gazdasági többletet generálnak abból, hogy egy ágenszt átcsoportosítanak az otthoni szektorból a modern szektorba. β lenne a többletet politikai nyereségre fordító paraméter. Összefoglalva, β pozitívvá válik a Mao utáni Kínában.

Kína magas rangú tisztviselői, beleértve a helyi kormányzati vezetőket is, képesek nagy üzleteket kötni. Az erősen szabályozott pénzügyi piacokon keresztül könnyen befolyásolhatják a tőkeelosztást. A földosztásban is meghatározó szerepet játszik, mivel Kína alkotmánya szerint minden városi földterület állami tulajdonban van. Továbbá Kína magas szintű adminisztratív kapacitással rendelkező ország. A kínai kormánynak az a hírneve, hogy "elintézi a dolgokat". A parancsokat hatékonyan és időben végre lehet hajtani. A hatékony szervezet által ellenőrzött hatalmas erőforrások megalapozzák a 0, az uralkodó a cimboráinak tett mértéket. A bevezetőben bemutatjuk, hogy a Chery minden szükséges földet és tőkét megkap a wuhui helyi önkormányzattól. Ugyanez a történet érvényes szinte az összes kínai ipari óriásra. Közismert példa erre a Huawei, amely az Ericssont megelőzve a világ legnagyobb távközlési berendezésgyártójává akar válni. Sencsen város önkormányzata, ahol a vállalat székhelye található, az 1990-es évek vége óta olcsó tőkét és földet, valamint nagyvonalú adókedvezményeket biztosít a Huaweinek. A Foxconn, a világ legnagyobb elektronikai bérnyújtója sem különbözik ettől. Számos tartományban rendkívül alacsony áron szerzett nagy ipari földterületeket, és ugyanolyan nagyvonalú adókedvezményeket élvez, mint amilyeneket a sencseni kormány a Huawei-nek kínál.

Az összehasonlító modell az egyszerűség kedvéért állandó $O-t$ feltételez. Egy egyszerű kiterjesztés az, ha a $O-t$ méretfüggővé tesszük (lásd a 8.1. függelék): Az uralkodók nagyobb $O-t$ szeretnének felajánlani a nagyobb $A(i)$ -vel rendelkezőknek. Alternatív megoldásként a modellt kiterjeszthetjük az uralkodók heterogenitásának bevezetésével. A kevésbé felhatalmazott, alacsony rangú tisztek például más "javakat" biztosítanak a cimboráiknak. Támogatásuk kulcsfontosságú a kisvállalkozások számára, hogy leküzdjék a félelmetesnek tűnő bürokráciát és a bürokráciát, amint azt a Világbank Doing Business mutatói is sugallják. O is lehet ipárgspecifikus. Megfontolunk egy olyan kiterjesztést, amelyben a cimborákat előnyben részesítő diszkriminatív hitelpolitika értéke a tőkeintenzitással nő.

A cinkos kapitalizmus az állami szektorban is elterjedt, ahol a politikai haszonszerzés dominál. A gyorsan növekvő Chery minden bizonnyal növeli a Wuhu város párttitkárhelyettesének hitelét, akit később Anhui tartomány tartományi vezetőjévé léptettek elő. Az állami szektor integrálódott Kína

politikai hierarchikus rendszerébe. Például az állami tulajdonú konglomerátumok minden elnöke miniszterhelyettesi szintű alelnöki pozíciót tölt be.

ranglétrán. Az állami óriáscégekkel kötött megállapodások előrelátható politikai hozadékkal járnak, mivel elnökeiket valószínűleg előléptetik az állami és tartományi vezetésbe.⁴ Érdemes megemlíteni néhány különbséget a magánvállalatokkal és az állami vállalatokkal kötött megállapodások között. Egyrészt a magánvállalatok általában több gazdasági előnyt kínálnak, mivel rugalmasabban törlesztenek a támogatóiknak. Másrészt a magáncégekkel való üzletkötés költségesebb lenne. Az uralkodóknak extra erőfeszítéseket kell tenniük, hogy megkerüljék a magánvállalkozásokat hátrányosan megkülönböztető politikákat és rendeleteket.

Nyugodtan állíthatjuk, hogy a mai állami tulajdonú vállalatok mind a kormány cimborái. Ezek az állami tulajdonú vállalatok azonban nem azért születtek, hogy cimborák legyenek. Sok állami vállalatot az 1990-es évek végén és a 2000-es évek elején bezárásra kényszerítettek. Hsieh és Song (2014) a kínai Nemzeti Statisztikai Hivatal által végzett éves ipari felmérés vállalati szintű adatait (a továbbiakban: NBS-adatok) felhasználva megállapította, hogy az állami szektorban az 1998-2007 közötti időszakban az éves kilépési arány 13% volt. A kilépési arány különösen magas a kis állami vállalatok esetében. Az első tizedbe tartozó kezdeti méretű állami vállalatok kilépési aránya 31%, ami lényegesen meghaladja az ugyanezen tizedbe tartozó magánvállalatok 20%-os arányát. A kilépő állami vállalatok sokkal kevésbé termelékenyek, mint a túlélő állami vállalatok. A kilépő SOE-k TFP-mediánja csupán egyötöde a túlélő SOE-k TFP-jének. A kis állami vállalatok bezárását az 1990-es évek közepén bevezetett "Fogd meg a nagyot, engedd el a kicsit" politika kezdeményezte, amelynek célja az állami szektor átalakítása volt (lásd pl. Hsieh és Song, 2014). Modellünk azt sugallja, hogy az "Engedd el a kicsiket" ösztönzőkkel összeegyeztethető: Az alacsony termelékenységű állami vállalatokkal kötött üzleteket nem érdemes megkötni.

A cinkos kapitalizmus a privatizáción keresztül is megjelenik. A kis állami vállalatok privatizációja és bezárása nagyjából analóg, mindkettő az "Engedd el a kicsit" megnyilvánulása. Ebben az értelemben a kivonulás és a privatizált kis állami vállalatok szándékos hátrahagyása. A nagy állami vállalatok privatizációja azonban más történetnek tűnik. A Sha Steel acélgyártó vállalat eredetileg a Zhajiangkou megyei kormány tulajdonában volt, és a 2000-es évek elején privatizálták. Az akkoriban privatizált tipikusan veszteséges kis állami vállalatoktól eltérően a Sha Steel egyike volt Kína maroknyi legnagyobb acélgyártójának, és milliárdos nyereséget termelt. Az általunk nem ismert okok miatt a megyei kormányzat úgy privatizálta a Sha Steel-t, hogy állami részvényeket adott el a vállalat vezetőinek és a szakszervezetnek. Elemzési keretünk egyszerű magyarázatot javasol. A privatizáció egy különleges üzlet a helyi kormányzat (uralkodó) és az új magántulajdonos (cimborák) között, amely az uralkodónak több gazdasági előnyt hoz.

3.4 Bizonyíték a 6 és 0

/3 nehezen becsülhető meg közvetlenül. A privatizációból azonban közvetve következtethetünk annak

alakulására és nagyságára. A fentiekben leírtak szerint az elképzelés szerint az uralkodók személyes jövedelemre tehetnek szert a privatizációból, különösen a nagy állami vállalatok privatizálásából. Ezért magasabb privatizációs arányt várnánk egy olyan rezsimben, amelyikben

---

⁴ Lásd többek között Guo Shenkun, aki 2001-2004 között a China Aluminum elnöke volt, majd Guangxi tartomány pártfőnöke lett, és 2012-ben az Államtanácsba került. Su Shulin, a Sinopec elnöke 2007-2011 között, most Fujian tartomány kormányzója.

nagyobb toleranciával a "korrupcióval" szemben.

Az inkubációs cégeket úgy határozzuk meg, mint amelyek mind az 1998-as, mind a 2007-es NBS-adatokban szerepelnek. Privatizált állami vállalatoknak azokat a cégeket nevezzük, amelyek 1998-ban eredetileg állami tulajdonban voltak, majd a mintaidőszakban privatizálták őket. Az 1. ábra bal oldali panelje az 1998-ban állami tulajdonban lévő inkumbens privatizált állami vállalatok számát ábrázolja az 1998-ban állami tulajdonban lévő inkumbens vállalatok számának hányadaként. A folytonos, szaggatott és szaggatott vonalak a központi, a tartományi és a helyi (beleértve a prefektúra- és megyei szintű) kormányok által ellenőrzött vállalatoknak felelnek meg. Összességében az 1998-2007-es NBS-adatok a privatizáció nagy hullámát mutatják az 1990-es évek végén és a 2000-es évek elején. Ez összhangban van az előző szakaszban tárgyalt, az időszak során tapasztalt magasabb */3-mal*.

[1. ábra beillesztése]

A privatizáció mértéke nagyon eltérőnek bizonyul a különböző kormányzati szinteken. 2007-re a prefektúrai és megyei szintű kormányok állami vállalatainak több mint felét privatizálták, míg a központi és a tartományi kormányoknál a privatizációs arány sokkal alacsonyabb. A kontraszt még élesebb a jobb oldali panelen, amely a privatizált állami vállalatok hozzáadottérték-arányát ábrázolja. A méret szerint súlyozott privatizációs ráta továbbra is magas a helyi önkormányzatok által ellenőrzött vállalatok esetében, de elhanyagolhatóvá válik a központi és tartományi kormányok által ellenőrzött vállalatok esetében. A különbségek arra utalnak, hogy az alacsonyabb kormányzati szinten lévő tisztviselők esetében magasabb */3*. Ez ésszerűnek tűnik, mivel a politikai megfontolások általában fontosabbak a magasabb kormányzati szinteken.

Egy gyenge intézményben a növekvő */3* csökkentené az A-t és bővítené azon cimborák körét, akik beléphetnek a

a modern ágazat. Ez az "új" cégek körének bővülését jelentené. Az új magánvállalkozásokat úgy határozzuk meg, mint amelyek 1998 után épültek. A 2. ábra A. panelje az új magánvállalkozások számát az összes magánvállalkozás számának arányában ábrázolja. A konstrukció szerint az 1998-as arány nulla. A magánvállalkozások tömeges belépésének köszönhetően ez az arány 2007-ben 68%-ra nőtt - azaz a magánvállalkozások több mint kétharmada 1998 után jött létre. A B. panel az új magáncégek hozzáadott értékét az összes magáncég hozzáadott értékének arányában ábrázolja. A méret szerint súlyozott részarány valamivel kisebb ütemben nő. Még így is eléri az 55%-ot 2007-ben. Ezeknek az új magánvállalkozásoknak a virágzása látszólag ellentmond Kína rosszul szereplő vállalkozásindítási mutatójának. A cinkos kapitalizmus egyszerű magyarázatot ad a rejtélyre. A növekvő */3* azt jelenti, hogy az uralkodók egyre inkább ösztönözve vannak arra, hogy cimborákat szerezzenek, akiknek szívesen megszegik a szabályokat. A Doing Business mutatói szerint Kínában egy vállalkozás indítása összesen 13 eljárást és 33 napot vesz igénybe, míg az OECD-országok átlaga 5 és 11 nap. Vegyük észre, hogy ezeket a költségeket a papírra vetett szabályok sugallják. A nehézkes

eljárások a gyakorlatban egyszerűen formalitássá omlának össze, ha egy új vállalkozás történetesen befolyásos pártkáderek támogatását élvezzi.

[2. ábra beillesztése]

A tőkepiaci súrlódások esetében ϕ és O a külső finanszírozási költségek nagyságát, illetve az uralkodó által a cimboráinak nyújtott tőketámogatást tükröznék. A O nagyságrendjének értelmezéséhez a magánvállalatok és az állami vállalatok közötti határköltségkülönbséget vizsgáljuk. Számos pénzügyi politika és szabályozás az állami vállalatok javára van meghatározva (pl. Allen, Qian és Qian, 2005). Ezért a különbség megmutatja, hogy az uralkodó milyen mértékben tudja csökkenteni a külső finanszírozási költségeket a cimborái számára. Az egyik fenntartás az, hogy sok nagy magánvállalat is a cimborái közé tartozik, és részben a diszkrecionális hitelpolitikából. A rés tehát csak szuggesztív, és O alsó korlátnak tekintendő.

Hsieh és Klenow (2009) nyomán a tőke határköltségét a tőketermelékenységgel helyettesítjük. Hsieh és Song (2014) az állami vállalatok és a magánvállalatok között a tőketermelékenységben mennyiségi szempontból nagy különbséget talál. Például az iparági hatás figyelembevételét követően a piacon lévő állami tulajdonú gazdasági társaságok átlagos tőketermelékenysége a piacon lévő magánvállalkozásokhoz képest 44% és 56% 1998-ban, illetve 2007-ben. Kiegészítő panelt használva a 3. ábra folytonos vonala a magánvállalkozások átlagos tőketermelékenységét ábrázolja az állami vállalatokhoz képest. Az átlagos tőketermelékenységi különbség az idők folyamán meglehetősen egyenes, az 1998-2007 közötti időszakban átlagosan 1,26. Ez azt jelenti, hogy a magánvállalkozások tőkehatárköltsége körülbelül 120 százalékkal magasabb, mint az állami vállalatoké. A tőkehatárköltséget tovább lehet bontani a tőke amortizációs rátájára és a reálkamatlábára. Tegyük fel, hogy minden vállalatra ugyanaz az 5%-os tőkecsökkenési ráta vonatkozik, és az állami vállalatok 5%-os hivatalos hitelkamatot vehetnek fel kölcsönt a bankszektorból.⁵ A megfigyelt tőketermelékenységi résből a magánvállalkozások 17,6%-os tényleges hitelkamatlábára lehetne következtetni, ami több mint háromszorosa az állami vállalatokra vonatkozó kamatlábnak. A torzulás mértéke jóval nagyobb, mint a fejlett gazdaságokban tapasztaltak (lásd pl. Gilchrist et al., 2013). Érdekes módon a privatizált állami vállalatok relatív tőketermelékenysége sokkal közelebb van az egyhez, ami arra utal, hogy a privatizált állami vállalatok határköltsége valamivel magasabb, mint az állami vállalatoké, de lényegesen alacsonyabb, mint a magánvállalatoké. Úgy tűnik, hogy az állami vállalatok állami tulajdonuktól való megfosztása kevésbé befolyásolja azt, hogy milyen mértékben részesülnek az államilag ellenőrzött pénzügyi piacok előnyeiből. Másképp fogalmazva, úgy tűnik, hogy ezek a cégek a privatizáció után is meg tudják tartani baráti kapcsolatukat.

[3. ábra beillesztése]

Ezután a földterület-kiosztással foglalkozunk. A városi földterületeket ipari, lakó-, kereskedelmi és átfogó használatra osztják. A várostervezés által egyszer már elkészített besorolást nehéz megváltoztatni. A merevség lehetővé teszi a helyi önkormányzatnak, a földtulajdonosnak, hogy megkülönböztesse a föld

árát a különböző felhasználási módokhoz, így az ipari föld sokkal olcsóbb, mint a lakóterület.⁶ Az alacsonyabb ipari földárat néha azzal a politikai céllal indokolják, hogy vonzzák a beruházásokat, ami viszont növelné az adóterheket.

⁵ Az egyéves hivatalos hitelkamatláb és az éves inflációs ráta átlagosan 6,0%, illetve 1,1% volt az 1998-2007 közötti időszakban.

⁶ Az ingatlanfejlesztők gyakran heves licitálásba kezdenek. Az ipari földterületeket sokkal diszkrétebb módon osztják ki. A jelenlegi szabályozás szerint az ipari földterületeket árverésen kell értékesíteni, az Államtanács által 2006-ban kiadott, a földterület-ellenőrzés fokozásával kapcsolatos kérdésekről szóló körlevél szerint. Ennek ellenére az árverés sok ipari földügylet esetében csak formalitás kérdése.

bevételek és a GDP. A cimborakapitalizmus azonban alternatív magyarázatot kínál. Az ilyen gyakorlat egyszerűen egy különleges üzlet, amelyet a helyi önkormányzat köt a cimborái számára. Az ipari és a lakóterületek árkülönbsége így a O nagyságrendet tükrözné. A különbség ismét csak jelzésértékű, mivel a lakóterületek elosztásánál a cimborák kisebb mértékben szintén részesülhetnek előnyökben.

A 2007-2010 közötti pekingi és sanghaji ipari és lakóingatlan-tranzakciókra vonatkozó adatokat használjuk, amelyeket az 1. táblázatban foglaltunk össze.⁷ A log földárat regresszáljuk a lakóterületi földtranzakció dummy változójára. Mivel az ipari földterületek jellemzően peremterületeken helyezkednek el, a városközponttól való távolságot adjuk hozzá a helymeghatározás kontrolljaként. A 2. táblázat a regressziós eredményeket mutatja be. A dummy változó együtthatója mindkét város esetében pozitív és erősen szignifikáns. Az árdiszkrimináció mértéke Pekingben meglepő. Az (1) oszlopban szereplő pontbecslés azt jelenti, hogy a lakóterületek ára 20-szor magasabb, mint az ipari területek ára, még a fekvés kontrollálása után is. Sanghaj esetében az eredmény kevésbé felháborító. Az árkülönbség itt is háromszoros.

[1. és 2. táblázat beillesztése]

4 Kiterjesztések I: A tulajdonjogok védelme

A referencia-modell nem foglalkozik az intézményi hiányosságok egy másik típusával, amely számos fejlődő gazdaságban általános, azaz a tulajdonjogok védelmének hiányával. Ez a kérdés alapvetően különbözik az üzleti súrlódásoktól, és különösen fontos az olyan országok számára, mint Kína, ahol a magántulajdonjogokat még nem tartják teljes mértékben tiszteletben.

Most a tulajdonjogok védelmének hiányával gazdagítjuk a referencia-modellt. Ha az i . ágens a modern szektorban van, akkor az uralkodó minden időszak elején ellophatja az $A(i)$ technológiáját. A lopás nem lenne megvalósítható, ha az i . ágens hazai termelést alkalmazna. A technológia rivalizáló. Az i ügynök nem tudna semmit sem termelni abban az időszakban, ha ellopnák a technológiáját.

Az uralkodó a hazai szektorban $OA(i)$ termelhet. $0 < 1$, ami azt jelzi, hogy az uralkodó nem a legjobb személy a technológia működtetésében. $OA(i)$ a lopásból származó nyereséget, az (5) jobb oldalán lévő kifejezést ragadja meg. A lopás költséges: az uralkodó számára P fix költséggel jár, ami az (5) bal oldali első kifejezés. P a tulajdonjogok védelmének mértékét jelző paraméter. $P \rightarrow 0$ a tulajdonjogok tökéletes védelmével rendelkező országok. Végül és ami a legfontosabb, az uralkodó elveszítené a technológia eredeti tulajdonosa által fizetett $\frac{1}{3}((1 - \phi + O)1 - 1)A(i)$ előnyöket, ami az (5) baloldalának második tagja.

A következő kisajátítás nélküli korlátozás összefoglalja a költségeket és az előnyöket:

$$\frac{P}{i} + \frac{1}{3}((1 - \phi + O)1 - 1)A(i) \geq OA(i) \quad (5)$$

---

a s tealing

költségei a se aling nyereség

---

⁷ Az adatok letölthetők a Földügyi és Erőforrás Minisztérium honlapjáról.

Az 5. pontot kielégítő $A(i)$ -vel rendelkező ügynököket nem kisajátítanak. Definiáljuk a

$$C = \frac{P}{\infty} \quad \text{ha } 0 > /3 ((1 - \phi + 0) 1 - 1) \quad (6)$$

egyébként

(5) átírható a következőképpen

$$A(i) \diamond \bar{A}. \quad (7)$$

Az $A(i)$ -nél magasabb $A(\bar{i})$ -val rendelkező ügynökök a kisajátítás elkerülése érdekében a hazai szektorban maradnak.

A speciális üzletkötési korlát (2) és a kisajátítás tilalmának feltétele (7) kombinálásával tudjuk, hogy csak azok a vállalatok teljesítik a (2) és (7) feltételeket, amelyek

$$A(i) \in \underline{A}, \bar{A}^1. \quad (8)$$

Feltételezésekkel garantáljuk a halmaz nem üres voltát.

$\bar{A}$ növekszik $/3$ és 0 . A lopás csökkentené az uralkodó személyes jövedelmét. A veszteséget felerősítené a magasabb $/3$ vagy 0 , ami viszont visszatartja az uralkodót a lopástól. Érdekes módon a magasabb $/3$ és 0 a cimborák halmazát bővítené azáltal, hogy egyszerre növelné A -t és csökkentené $\underline{A}$ -t. Ez egyértelmű empirikus implikációkat generál, amelyeket az alábbiakban bemutatunk és tesztelünk.

4.1 Kínai jellemzők

Kínára gyakran úgy tekintenek, mint egy jogállamiság nélküli országra. Kína alkotmánya a legutóbbi, 2004-es módosításig nem is említette a magántulajdonjogok védelmét. Acemoglu és Robinson (2012) Dai történetét meséli el, hogy illusztrálja a kínai kormány képességét és hajlandóságát a magánvállalkozások eltiprására. Bár a magánvállalatok számára a kisajátítástól való félelem némi félelmet jelenthet, úgy tűnik, hogy ez a félelem nem jelent komoly aggodalmat. Valójában, amint az alább látható lesz, a magánszektor drámai mértékben bővült. A kis magánvállalkozások tömeges belépése az egyik fő hajtóerő. A bővülést a Dai által működtetethez hasonló nagy magánvállalkozások felemelkedése is táplálja. A kibővített modell lehetőséget nyújt a rejtvény összeegyeztetésére. Az uralkodók magánelőnyök megszerzéséhez való jogának elismerése erősíti a magántulajdonjogok védelmét. A felhatalmazott uralkodó tartózkodna a lopástól, ha elegendő személyes jövedelemre tehetne szert. A cimborakapitalizmus elfogadása tehát enyhítené a kisajátítástól való félelmet.

Érdeemes azt is megjegyezni, hogy az állami vállalatok kisajátítása még ritkább.⁸ Ez a lopás tulajdonosi függő büntetésével magyarázható, amely hasznosnak bizonyul a kisajátítás tilalmának empirikus implikációinak bemutatásában. Az általánosság elvesztése nélkül egyszerűen feltételezzük, hogy $P = \infty$ és $P < 0$ az állami vállalatok és a magánvállalatok esetében.

⁸ Az állami vállalatok privatizálása és kisajátítása nagyon különböző gyakorlat. Vannak jogi korlátozások, amelyek

megakadályozzák, hogy a kormány vagy a politikai vezető privatizáció révén az állami vállalat tulajdonába kerüljön.

4.2 Jóléti következmények

We now discuss the welfare implications of crony capitalism in this extended model. Aggregate output would follow

$$Y = \underbrace{\bar{A} f(A) A}_{\text{otthoni p duction}} + \underbrace{(1 - \phi + \theta) \bar{A} f(A) A}_{\text{modern gyártás}} + \underbrace{\bar{A} f(A) A}_{\text{home p duction}} \quad (9)$$

A (3) differenciálása θ -ra vonatkoztatva a következőket eredményezi

$$\frac{Y}{\theta} = \underbrace{\frac{\bar{A} f(A) A}{\theta}}_{\text{intenzív}} + \underbrace{((1 - \phi + \theta) \bar{A} f(A) A)}_{\text{kiterjedt margók}} + \underbrace{\frac{\bar{A} f(A) A}{\theta}}_{\text{határértékek}} \quad (10)$$

A (4)-hez képest az intenzív árresek gyengülnek, mivel $A(i)$ felső korlátja a kisajátítás tilalmából adódik. Az extenzív árresek azonban erősödnek, mivel A θ -ban nő. β ismét csak az extenzív árresek keresztül befolyásolhatja az aggregált kibocsátást, amelyek a kiterjesztett modellben is erősödnek.

4.3 Empirikus következmények

A magasabb β növelné $\bar{a}z$ A -t, és ezáltal több magánvállalkozást vonzana a modern szektorba. Ez ösztönzi a magánvállalkozások belépését mind az $A(i) < \underline{A}$ oldalról, a különleges üzlet megkötésen keresztül, mind az $A(i) > \underline{A}$ oldalról, a kisajátítás tilalmán keresztül. Mivel a második csatorna néma a $P = \infty$ értékű állami vállalatok esetében, a méreteloszlás jobb oldali végén a magánvállalatok (állami vállalatok) növekvő (csökkenő) arányát várnánk. Csoportosítsuk a cégeket a folyó évi hozzáadott értékük szerint. A 4. ábra A. paneljének folytonos (szaggatott) vonala a magánvállalkozások (SOE-k) számát ábrázolja a felső egy percentilisben lévő összes vállalkozás számának arányában. A magánvállalkozások aránya drámai mértékben, az 1998-as 0,42-ről 2007-re 0,67-re nő, míg az állami részarány 0,45-ről 0,23-ra csökken. Ráadásul a magánrészesedés növekedésének nagy részét a piacra lépés okozza. A B. panel szaggatott (szaggatott) vonala az új (bejegyzett) magánvállalkozások számát ábrázolja a felső egy percentilisben lévő összes vállalkozás számának arányában. Az új magánvállalkozások aránya 0-ról (konstrukció szerint) 0,3-ra nő, míg a már működő magánvállalkozások aránya nagyjából változatlan marad.

[4. ábra beillesztése]

Most már megengedjük, hogy a θ ipárgspecifikus legyen. Tekintsünk két iparágat, az egyik tőkeintenzív, a másik munkaintenzív. A θ általában magasabb a tőkeintenzív iparágban. Az elképzelés szerint a kínai uralkodók által kínált olcsó hitelek a tőkeintenzív iparban dolgozó cimboráiknak nagyobb hasznára válnak, mint a munkaintenzív iparban dolgozóknak. Mivel a β és a θ a (6)-ban kiegészítik

egymást, a növekvő β a tőkeintenzív iparban működő magánvállalatok számára nagyobb *A-növekedést* eredményezne. Mivel A mindig

00-val egyenlő az állami vállalatok esetében, ez a következő két előrejelzést vonja maga után. Először is, a magánvállalkozások túlnőnének az állami vállalatokon. Másodsor, a magánvállalkozások növekedése az állami vállalatokhoz képest gyorsabb lenne a tőkeintenzív iparban. Az 5. ábra A. panelje a magánvállalkozások hozzáadott értékének éves növekedését mutatja az összes vállalat hozzáadott értékének éves növekedéséhez viszonyítva az egyes két számjegyű iparágakban 1998-2007 között. Az x-tengely a Hsieh és Song (2014) által konstruált iparág tőkearánya. A relatív növekedés minden iparágban pozitív, ami azt jelzi, hogy a magánvállalkozások valóban túlnőnek az állami vállalatokon. Ráadásul a relatív növekedés a tőkerészesedéssel növekvőnek bizonyul, ami összhangban van a második előrejelzéssel. Az olyan tőkeigényes iparágakban, mint az acél és a vegyipar, a magánvállalkozások éves szinten több mint 10 százalékponttal haladják meg az állami tulajdonú vállalatok növekedését. A B. panel a felső öt percentilisbe tartozó magánvállalkozások hozzáadott értékének éves növekedését ábrázolja a felső öt percentilisbe tartozó összes vállalkozás hozzáadott értékének éves növekedéséhez viszonyítva. Látható, hogy a pozitív korreláció még hangsúlyosabbá válik. Ez összhangban van az elmélettel is, amely azt jósolja, hogy a magánszektor bővülése a méreteloszlás jobb szélénél drámaibb lesz.

[5. ábra beillesztése]

5 Bővítés II: Belépési akadályok

A cimborakapitalizmus jól ismert jellemzője a cimboráknak kedvező belépési korlátok jelenléte. A cimborakapitalizmus sötét oldalának formalizálása érdekében az összehasonlító modellt kiterjesztjük egy kétperiódusú gazdaságra, belépéssel és kilépéssel. A legfontosabb feltételezés az, hogy az F -et egyszeri költségnek vesszük az uralkodó számára az üzletkötéshez. Az alku megújítása a második időszakban nem jár további költségekkel.⁹

Értelmezze *az i -t* iparágként, és vegye figyelembe az azonos iparágban működő vállalatok közötti Bertrand-versenyt. $A(i)$ a legtermékenyebb vállalat termelékenységét jelenti az első időszakban. Minden iparágban van egy potenciális belépő, amely $>$ valószínűséggel eléri $(1 + \chi) A(i)$ termelékenységét a második időszakban. $\chi > 0$ a belépő termelékenységi előnyét jelöli.

Az első időszak eredményei analógok a referencia-modell eredményeivel.¹⁰ A Bertrand-verseny azt jelenti, hogy a legnagyobb termelékenységű vállalat marad életben. Az egyszerűség kedvéért feltételezzük, hogy $A(i) > \underline{A}$, tehát a vállalat modern technológiát alkalmaz és cimborál. Feltételezzük továbbá, hogy $(1 - \phi + O) I > 1 + \chi$. Az iparágba való betöréshez a belépőnek is társvállalkozásnak kell lennie.

Semmi sem változna, ha a belépő a második időszakban nem tudná megvalósítani a benne rejlő lehetőségeket. Az uralkodó azonban a következő kompromisszumot venné figyelembe, ha a belépő magasabb termelékenységet ér el. A belépővel való új üzletkötés kreatív rombolást jelentene,

amelynek révén az uralkodó $\chi B(i)$ személyes jövedelemhez jut. Az uralkodónak azonban F . A kompromisszum a második időszaki különleges üzlethez vezet.

---

⁹ A főbb eredmények átvihetők egy olyan környezetre, ahol a megújítási költségek kellően alacsonyak.

¹⁰ Az uralkodónak nem érdemes várnia (azaz az első időszakban tartózkodnia az alkuk megkötésétől).

korlátozás:

$$A(i) > \frac{F}{x/3((1-\phi+0)I-1)} - \frac{A}{x}$$

Azaz a vonalzó blokkolná a belépést azokba az iparágakba, ahol $A(i) < \frac{A}{x}$.

5.1 Kínai jellemzők

Kína politikai struktúrája erősen decentralizált. A központi kormányzati kiadásoknak a teljes kormányzati kiadásokhoz viszonyított aránya - a decentralizáció általánosan elfogadott mérőszáma - Kínában 20% alatt van, míg a demokráciákban átlagosan 75% (Landry, 2008). A költségvetési forrásokon felül a kínai helyi kormányzat a földterületeket is ellenőrzi, és a helyi kereskedelmi bankokon keresztül könnyen befolyásolhatja a tőkeallokációt.

A decentralizált politikai rendszer enyhítheti a belépési korlátokat. A legfontosabb felismerés az, hogy sok olyan uralkodó van, aki képes alkukat kötni. Bővítsük ki a fenti modellt J homogén politikai joghatóságok bevezetésével. Minden régiónak azonos uralkodója van. Egy régió minden iparágában van egy potenciális belépő egy iparágban, amelynek valószínűsége $>1/J$, hogy a második időszakban a legmagasabb termelékenységű $(1+x)A(i)$ a második időszakban. Vegyük észre, hogy a magasabb termelékenységűek érkezési aránya aggregált szinten változatlan marad.

Az első időszak eredményei lényegében ugyanazok. A második időszakban a helyi uralkodók továbbra is védik a cimboráikat azokban az iparágakban, ahol $A(i) < \frac{A}{x}$. Ugyanakkor nem ösztönzik őket arra, hogy megakadályozzák a piacra lépést, ha az inkumbens nem az ő cimborájuk. Ezért még egy $A(i) < \frac{A}{x}$ helyi védelem alatt álló iparágban is $(J-1) >1/J$ valószínűséggel törnének be a kívülről érkező potenciális belépők az iparágba. A belépési ráta $>1/J$ -hoz konvergál, ahogy $J \rightarrow \infty$ - azaz a decentralizáció teljesen megszüntetné a belépési korlátokat, ha a politikai joghatóságok száma a végtelenbe megy.

5.2 Empirikus következmények

A kínai autóipar kiváló példával illusztrálja, hogy a decentralizáció hogyan csökkenti a belépési korlátokat. Az 1980-as évek elején a SAIC volt az egyetlen olyan gyártó, amely képes volt méretarányos méretű személygépkocsikat gyártani. A SAIC 1984-ben létrehozta az iparág első vegyesvállalatát, a Shanghai Volkswagen vállalatot. A közös vállalat fő terméke a Santana volt, amely a Passat második generációján alapult. Hasonló üzleti modelleket később a First Auto Work (a továbbiakban FAW) és a Dongfeng Auto-mobile is átvett. Mindkettő a központi kormány által ellenőrzött állami tulajdonú konglomerátum. A VW-vel és a Citroennel közös vállalatuk a kilencvenes évek elején kezdte meg a Jetta és a Fukang, a Citroen ZX átkeresztelt változatának gyártását. Az 1990-es évek közepén a Santana, a Jetta és a Fukang adta a személygépkocsi-eladások nagy részét, ami hatalmas nyereséget hozott a három közös vállalatnak.¹¹

¹¹ Ezek az autók nemzetközi mércével mérve drágák voltak. A Santana kiskereskedelmi ára az 1990-es évek elején belépő szinten 25 000 USD körül volt.

Az erős szabályozás megfojtja a versenyt. A központi kormány csak néhány vállalkozásnak adott ki gyártási engedélyt. A hivatalos indok az iparág megerősítése az erőforrások koncentrálásával és konszolidálásával, a japán, koreai és amerikai tapasztalatok alapján. A szabályozás a cimborakapitalizmus történetével is magyarázható, miszerint a központi kormányzat célja, hogy megvédje az inkumbenseket, különösen a központilag ellenőrzött vállalatokat. A Chery története a 2. szakaszban bemutatta, hogy a látszólag áthatolhatatlan belépési korlátot hogyan törte át a helyi kormányzat. A Chery nem kivétel. Az 1990-es évek végétől a 2000-es évek elejéig több mint egy tucat új belépőnek sikerült betörnie az iparágba. Legtöbbjük egy külföldi vállalat és egy helyi kormányzat által ellenőrzött állami vállalat közös vállalkozása. A Shanghai GM születésében például a sanghaji városi önkormányzat kulcsszerepet játszott. Bár a Shanghai GM korai sikere nagyrészt a helyi partner monopolárakat felszámoló hatalmára épült, a Buick New Century bevezetése megváltoztatta az iparág képét, mivel a Santana, a Jetta és a Fukang által elfoglalt piacra konkurenciát hozott. Ennek következtében a három régi autómódell piaci részesedése és árai jelentősen csökkentek. Más hasonló példák közé tartozik a pekingi Hyundai, a Dongfeng Nissan (Hubei), a FAW Toyota (Tianjin), a Chang-An Ford (Chongqing) és a Guangzhou Honda. Még a legkisebb, a Guangzhou Honda is több mint 350 000 autót gyártott 2010-ben. Ebben az esetben a cimborakapitalizmus hatékony módot biztosít a belépési korlátok áthágására egy decentralizált hatalommal rendelkező gazdaságban.

6 III. bővítés: Rossz allokáció és protekcionizmus

Eddig azt feltételeztük, hogy a O nem rivális. Ez a feltételezés nem tűnik értelmetlenné, ha a O olyan kizárólagos erőforrásokra vonatkozik, mint a föld és a tőke. Ez a szakasz kibővíti a modellt a speciális alkuk és a helyi közjavak biztosításához szükséges erőforrás-korlátozás bevezetésével. Az elemzés egyszerűsítése érdekében tekintsünk egy J azonos régióval rendelkező gazdaságot. Minden régió, amelyet $j \in \{1, 2, \dots, J\}$ indexel, egy $A(j)$ termelékenységgel rendelkező ágenssel rendelkezik. Ezek az ágensek nem mozoghatnak a régiók között. Az üzlet nagysága endogén, és $O + D(j)$ értékkel egyenlő, ahol $D(j)$ 2 : o egy választási változó. Feltételezzük, hogy $A(j) \in A, A$. Amint azt alább megerősítjük, ez garantálja, hogy minden ágens cimborál.

Vegyünk először is egy központosított rendszert, ahol csak egy uralkodó van. Jelöljük K -val a kormány fővárosát. Az uralkodó a $D(j)$ -t a cimborák támogatására, a $G(j)$ -t pedig a helyi közjavak termelésére fordíthatja az erőforrás-korlátozásnak megfelelően.

$$D(j) + G(j) = K. \quad (11)$$

Tegyük fel, hogy az uralkodónak kvázi lineáris preferenciája van a közjavak és a személyes jövedelme között (pl. Persson és Tabellini, 2000):

$$U = G(j)^a + B, \quad (12)$$

ahol $a \in (0, 1)$ és

$$B = \int J \left((1 - \phi + \theta + D(j)) \right)^{1-a} A(j) \quad (13)$$

A vonalzó maximalizálja (12) értékét a (11) és (13) feltételeknek megfelelően. Írjuk át a problémát a következőképpen

$$\max_{\{G, D, J\}} \int J G(j)^a + \int J A(j) D(j)$$

a (11)-nek megfelelően, ahol a lényegtelen kifejezés elhagyásra került. A FOC megoldja

$$\frac{G(j)}{A(j)} = \frac{a}{1-a} \quad (14)$$

és

$$D(j) = \begin{cases} K - \left(\frac{a}{1-a}\right)^{\frac{1}{1-a}} & \text{ha } j = j \text{ arg max } A(j) \\ 0 & \text{egyébként} \end{cases} \quad (15)$$

ahol $A = \max A(j)$ a legmagasabb termelékenységet jelenti, és $j = \text{arg max } A(j)$ az a régió, ahol A . Az intuíció egyszerű. A lineáris termelési technológia azt jelenti, hogy az uralkodó az összes támogatást a legmagasabb termelékenységgel rendelkező cimborának juttatja, A . Ezen túlmenően, A meghatározza a határhasznot, és így a helyi közjavak biztosításának nagyságát.

Tanulságos megoldani a $D(j)$ első legjobb allokációját. Tekintsünk egy jóindulatú társadalmi tervezőt, aki maximalizálja egy reprezentatív fogyasztó hasznosságát:

$$U = \int J G(j)^a + \frac{Y}{N} \quad (16)$$

where N denotes the population of consumers and

$$Y = \int J \left((1 - \phi + \theta + D(j)) \right)^{1-a} A(j) \quad (17)$$

A (17) és (11) alkalmazásával a következőket kapjuk

$$\max_{\{G, D, J\}} \int J G(j)^a + \frac{1}{N} \int J A(j) D(j)$$

Az optimális megoldás a következő

$$\frac{G(j)}{A(j)} = \frac{a}{1-a} \quad (18)$$

és

$$D(j) = \begin{cases} K - \left(\frac{a}{1-a}\right)^{\frac{1}{1-a}} & \text{ha } j = j \\ 0 & \text{egyébként} \end{cases} \quad (19)$$

(15) és (19) azt mutatja, hogy az uralkodó túl sok közpénzt juttatna a cimboráinak, ha $\frac{1}{3} > \frac{1}{N}$, ezt a

feltételezést mindvégig fenntartjuk. A rossz allokáció abból adódik, hogy az uralkodónak nagyobb haszna származik $D(j)$ -ből, mint a reprezentatív fogyasztónak.

6.1 Kínai jellemzők

Ez a szakasz a költségvetési decentralizációt az egyes régiók kiegyensúlyozott költségvetésének bevezetésével foglalja magában. Minden régióknak van egy uralkodója, amelyet szintén $j \in \{1, 2, \dots, J\}$ indexel. A j uralkodó csak a cimborájával - azaz a j régió ügynökeivel - köthet üzleteket. A helyi kormányzat $K(j)$, $K(j) = K$. A helyi fiskális költségvetésnek egyensúlyban kell lennie:

$$D(j) + G(j) = K(j). \quad (20)$$

Minden uralkodó a helyi közjavakkal és a személyes jövedelmével törődik. Ezért (12) a következőképpen írható át

$$U(j) = G(j)^a + B(j), \quad (21)$$

ahol

$$B(j) = \beta \left((1 - \phi + \theta + D(j))^{1-\alpha} - 1 \right) A(j). \quad (22)$$

A j vonalzó maximalizálja (21) értékét a (20) és (22) feltételeknek megfelelően. Írjuk át a problémát a következőképpen

$$\max_{D, G} (K(j) - D(j))^a + \beta A(j) D(j).$$

A FOC megoldja

$$G(j) = \frac{K(j) - D(j)}{\beta A(j)} \frac{1}{1-a}, \quad (23)$$

$$D(j) = K(j) - \frac{K(j) - D(j)}{\beta A(j)} \frac{1}{1-a}. \quad (24)$$

$G(j)$ a (23)-ban (14) és (18) között van, ami azt jelzi, hogy a fiskális decentralizáció segít a helyi közjavak biztosításának növelésében az első legjobb felé. Ez javítja a jólétet. Más szóval a decentralizált politikai rendszer fontos jellemzője, amely Kínának módot kínál arra, hogy mérsékelje a közforrások rossz elosztását a cimborák támogatása és a helyi közjavak biztosítása között.

A decentralizációnak ára is van. A hátránya a támogatások rosszabb elosztása a szereplők között. A jóindulatú tervező vagy a központi uralkodó csak a legtermékenyebb ágenszt támogatná. A fiskális decentralizációban azonban mindenki támogatásban részesülne. A kibocsátás így jobban szétszóródik. Tekintsünk egy két régióval rendelkező gazdaságot, ahol az ágensek $\underline{A}$ vagy $\bar{A}$ termelékenységgel rendelkeznek. Jelöljük $Y^C(A)$, $Y^{FB}(A)$ és $Y^D(A)$ az A -val rendelkező ágens kibocsátását a centralizált rendszerben, az első legjobb allokációban, illetve a decentralizált rendszerben. A 8.3. függelék mutatja, hogy a fiskális decentralizáció kisebb kibocsátási arányt eredményez az $\bar{A}$ és az $\underline{A}$ ágensek között.

$$\frac{Y^D(\bar{A})}{Y^D(\underline{A})} < \min \left\{ \frac{Y^C(\bar{A})}{Y^C(\underline{A})}, \frac{Y^{FB}(\bar{A})}{Y^{FB}(\underline{A})} \right\} \quad (25)$$

6.2 Empirikus következmények

A támogatások rossz elosztása a cimborák között helyi protekcionizmust jelent, ami csökkenti a termelés koncentrációját. Mivel az exportpiacokat általában kevésbé befolyásolják a hazai diszkriminatív politikák a cimborák javára, az exportban magasabb koncentrációs arányt várnánk. A 6. ábra szaggatott vonala az NBS-adatokban szereplő összes vállalat belföldi értékesítésének arányában ábrázolja a felső egy százalékos cégek belföldi értékesítését. A belföldi értékesítés aránya meglehetősen stabilnak tűnik, átlagosan 36%. Ezzel szemben ugyanezen cégek exporthányada, amelyet az egyenes vonal ábrázol, drámaian nőtt, az 1998-as 24%-ról 2007-re 44%-ra. Az 1990-es évek végi alacsony exportkoncentrációs arányt alapvetően egy összetételhatás okozza - azaz az állami vállalatok nagy arányban vannak jelen a felső egy százalékban, és sokkal kevesebbet exportálnak, mint a magánvállalkozások (lásd a 7. ábra A. panelét). Ez az állami vállalatok és a magánvállalatok védelmében aszimmetriára utal, amelyet az alábbiakban részletezünk. A 7. ábra B. panelje azt mutatja, hogy a magánvállalkozások esetében a felső percentilis nagyobb arányt képvisel az exportban, mint a belföldi értékesítésben való részesedésük. Ráadásul az exportrészesedés gyorsabban emelkedik, mint a belföldi értékesítés részaránya. Mind a szintbeli, mind a növekedési különbségek arra a protekcionizmusra utalnak, amellyel a magáncégek egy decentralizált gazdaságban szembesülnek.

[6. és 7. ábra beillesztése]

Az állami vállalatok alacsony exportintenzitása összhangban van azzal a hipotézissel, hogy az állami vállalatok jobban védettek a hazai piacon. Ennek egyik lehetséges magyarázata az, hogy az uralkodóknak több politikai előnye származna az állami vállalatok támogatásából. Az ilyen aszimmetria erősebb helyi protekcionizmust feltételez az állami vállalatok számára egy decentralizált gazdaságban, ami közvetlenül tesztelhető a regionális értékesítési adatokkal. Ebből a célból a következő két okból vizsgáljuk az autóipart. Az első az adatok elérhetősége. A kínai Nemzeti Személygépkocsi Információcsere Szövetség minden egyes tartományban vagy tartományi szintű városban az egyes autógyártók piaci részesedését biztosítja. Másodsor, a kínai autóipar a fentiekben ismertetett okok miatt a cimborakapitalizmus tökéletes megnyilvánulása. Több mint ötven aktív gyártó van, és közülük körülbelül huszonöt gyártott több mint 100 000 autót 2010-ben. Ezek az autógyártók szétszóródtak az országban, északkelettől (FAW Volkswagen JiLinben) délnyugatig (Chang'an Auto ChongQingben), keletől (Shanghai GM) középig (Dongfeng Nissan Hubeiban). Mindegyiküket különböző mértékben támogatja a helyi kormányzat.

A helyi protekcionizmus a cimborakapitalizmus sötét oldala. A magáncégeket diszkrimináló aszimmetrikus protekcionizmus még rosszabb eredményre vezet. Az intuíció megkönnyítése érdekében a 8. ábra A. panelje a Chery piaci részesedését ábrázolja az egyes tartományokban, ahol az x-tengely a Chery székhelye (Anhui) és a piacot jelentő tartomány közötti távolságot mutatja. A Chery hazai piaci részesedése nyilvánvalóan kiugró. A Chery a személygépkocsi-értékesítések 13%-

át teszi ki a saját tartományában, míg az egész országban alig 5%-os a piaci részesedése. A különbség háttérében a helyi protekcionizmus vagy a hazai elfogultság állhat. B panel

a BYD, a Chery-hez hasonló méretű magánautógyártó piaci részesedése.¹² A BYD rendes piaci részesedéssel rendelkezik saját tartományában (Guangdong). Ha a hazai torzítás egyformán érinti a Cheryt és a BYD-t, akkor a "túlzott" hazai piaci részesedés különbsége képes lenne azonosítani az állami vállalatok és a magánvállalatok védelmét szolgáló aszimmetria nagyságrendjét.

[8. ábra beillesztése]

Az egyes tartományokban az egyes autógyártók piaci részesedését regresszáljuk a lakóhely szerinti dummyra, miután kontrolláltuk a lakóhelytől való távolság polinomiálisát és a cégek fix hatásait. Amint azt fentebb tárgyaltuk, a haza dummy együtthatója a protekcionizmus és a haza torzítás kombinációját tükrözi. A 3. táblázat (1.) oszlopa az eredményeket mutatja be. A fő együttható pozitív, szignifikáns és mennyiségileg jelentős. A hazai piaci részesedés körülbelül 5 százalékponttal magasabb, mint a többi tartomány piaci részesedésének átlaga. Ezután a mintát két csoportra osztjuk, állami vállalatokra és magánvállalkozásokra. A (2) és (3) oszlop azt mutatja, hogy a kamat együtthatója az állami vállalatok esetében továbbra is nagyon szignifikáns marad, de a magánvállalatok esetében sokkal kisebb és statisztikailag jelentéktelenné válik. A két együttható öt százalékpontos különbsége a helyi önkormányzatok által az állami tulajdonú autógyártóknak nyújtott extra támogatások nagyságrendjét tükrözi.

[3. táblázat beillesztése]

7 Következtetés

[megírandó]

---

¹² A Chery és a BYD 2010-ben a hatodik és a hetedik legnagyobb autógyártók voltak Kínában.

Hivatkozások

- [1] Acemoglu, Daron és James Robinson (2012): "Why Nations Fail: The Origins of Power, Prosperity, and Poverty," Crown Business.
- [2] Dunne, Michael J. (2011): "Amerikai kerekek, kínai utak: Wiley: The Story of General Motors in China," Wiley.
- [3] Gilchrist, Simon, Jae Sim és Egon Zakrajsek (2013): "Misallocation and Financial Frictions: Some Direct Evidence from the Dispersion in Borrowing Costs," *R v w E D* , 16, 159-176.
- [4] Hsieh, Chang-Tai és Peter J. Klenow (2009): "Misallocation and Manufacturing TFP in China and India", *Q J E* , 124, 1403-1448.
- [5] Hsieh, Chang-Tai és Zheng Song (2014): "Az állami szektor átalakulása Kínában".
- [6] Jia, Ruixue, Masayuki Kudamatsu és David Seim (2014): "Politikai szelekció Kínában: A kapcsolatok és a teljesítmény egymást kiegészítő szerepe".
- [7] Landy, Pierre F. (2008): "Decentralizált tekintélyelvűség Kínában: The Communist Party's Control of Local Elites in the Post-Mao Era", Cambridge University Press.
- [8] Li, Hongbin és Li'An Zhou (2005): "Politikai fordulat és gazdasági teljesítmény: The Incentive Role of Personnel Control in China," *J P E* , 89, 1743-1762.
- [9] McGregor, Richard (2010): "A párt: Harper Perennial: The Party: The Secret World of China's Communist Rulers, Harper Perennial.
- [10] Persson, Torsten és Guido E. Tabellini (2000): "Politikai közgazdaságtan: MIT Press: Explaining Economic Policy: Explaining Economic Policy, MIT Press.
- [11] Song, Zheng, Kjetil Storesletten és Fabrizio Zilibotti (2011): "Growing Like China", *E R v w* , 101, 202-241.

8 Függelék

8.1 Függelék: Endogén 0

Tegyük fel, hogy az uralkodó a súrlódásokat $\phi - 0(i)$ értékre tudja csökkenteni F fix költség és $0(i)$ kvadratikusan költség $^2 / (21)$ megfizetésével. A $0(i)$ -re vonatkozó választás a következőkön alapul

$$\max_{0(i)} \pi(i) = (1 - \phi + 0(i)) (1 - \beta) A (i) - \frac{10(i)^2}{2}$$

Az FOC

$$0(i) = \min \{ \phi, (1/31A(i)) \}.$$

A (2) speciális üzletkötési kényszert tehát át kell írni a következőképpen

$$A(i) \geq \frac{-\beta(1 - \phi) + \sqrt{\beta^2(1 - \phi)^2 + F(1 - \beta)^2}}{2(1 - \beta)}$$

8.2 Nash alkudozás

A $B(i)$ -t a párt és az uralkodó közötti tárgyalási folyamat egyensúlyi eredményeként modellezzük. A párt szerepét az alábbiakban pontosítjuk. Minden időszak elején az i . ágens $B^A(i)$ összegű kenőpénzt fizet az uralkodónak. Ha az uralkodó jövedelmezőnek találja az alkut, akkor F -et fizet, hogy az alku megvalósíthatóvá váljon. A tárgyalás az uralkodó F kifizetése után történik, ami kulcsfontosságú időzítési feltételezés.

Tegyük fel, hogy a párt szintén maximalizálja a bevételt, amely a következő két forrásból származik. Először is, a párt beszedi az adóbevételt, $T(i)$, az i . ágenstől.

$$T(i) = ((1 - \phi + 0(i)) (1 - \beta) A(i) - B^A(i)),$$

Ha az adó $T(i)$ felett van, az ágens a hazai ágazatban való termelést választja. Másodszor, a pártnak lehetősége van arra, hogy elkobozza a $B^A(i) - B(i)$ összeget az uralkodónak fizetett kenőpénzekből. Itt $B(i)$ az uralkodó elkobzás nélküli személyes jövedelmét jelenti.

Tekintsük β -nak az uralkodó alkupozícióját és $1 - \beta$ -nak a párt alkupozícióját. Az alku a $B(i)$ felett zajlik. Ha megegyeznek, a párt és az uralkodó $T(i) + B^A(i) - B(i)$, illetve $B(i)$ összeget kap. Ha nem születik megállapodás, az uralkodó változatlanul fenntartja az üzleti súrlódásokat úgy, hogy az összes

az ügynököknek vissza kellene menniük a hazai szektorba, és a párt és az uralkodó is nulla jövedelemmel végezné. Az események időzítése a következőképpen foglalható össze.

Az i . ügynök fizet $B^A(i)$ az uralkodónak

Az uralkodó F -et és $0(i)$ készen áll a ϕ vágására

A $B(i)$ feletti tárgyalás a párt és az uralkodó között zajlik.

A vonalzó végrehajtja az ügynökkel kötött

üzlet

Az *i.* ügynök választja
ki, hogy hol termeljen

Az alku problémája megoldja

$$\max_B (((1 - \phi + 0) 1 - 1) A (i) - B (i)) B (i) .$$

Az elsőrendű feltétel az (1)-hez vezet.

8.3 A (25) bizonyítása

$$\text{Van } Y^C(A) = (1 - \phi + 0 + K - (a/(31A))^{1/(1-a)}) A, Y(A) = (1 - \phi + 0 + K - (aN/(1A))^{1/(1-a)}) A -$$

$$\text{és } Y^D(A) = (1 - \phi + 0 + K/2 - (a/(31A))^{1/(1-a)}) A. \text{ Továbbá } Y^C(A) = Y^{FB}(A) = (1 - \phi + 0) A$$

$$\text{és } Y^D(A) = (1 - \phi + 0 + K/2 - (a/(31A))^{1/(1-a)}) A. \text{ Ebből azonnal következik (25).}$$

1. táblázat A földtranzakciós adatok összefoglalása

	#		Tranzakcióátlagár		Peking		Sanghaj	
	RL	IL	RL	IL	RL	IL	RL	IL
2007	55	84	64.1	0.9	27	89	22.7	5.4
2008	74	40	48.5	1.2	8	44	12.1	4.1
2009	53	91	96.1	1.2	26	57	41.6	4.1
2010	52	35	127.0	3.1	28	58	86.6	4.1

Az RL és az IL a lakóterületet, illetve az ipari területet jelöli. Az áregység millió jüan négyzethektáronként.

2. táblázat: Regressziók a földárra

VARIABLES	(1)(2)	
	Log Ár Peking	Log Ár Sanghaj
Dummy_RL	3.013*** (0.112)	1.175*** (0.146)
Log_Distance	-0.242*** (0.0521)	-0.768*** (0.119)
Dummy év	Igen	Igen
Megfigyelések	484	336
	R-négyzet 0,6920,413	

A Dummy_RL és a Log_Distance a lakóterületre vonatkozó dummy, illetve a városközponttól való log távolságot jelöli. A standard hibák zárójelben szerepelnek. *** $p < 0,01$, ** $p < 0,05$, * $p < 0,1$.

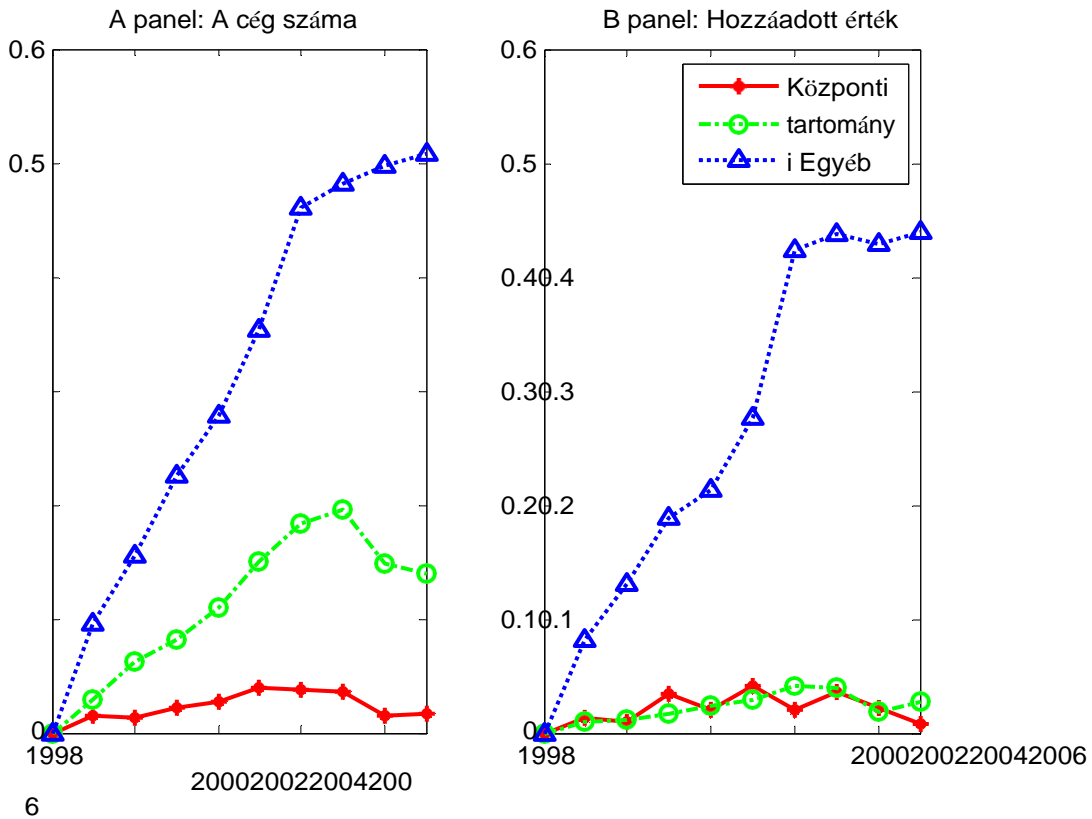

3. táblázat: Az autópiaci részesedésekre vonatkozó regressziók

	(1)	(2)	(3)
VÁLTOZÓK	Piaci részesedés	Piaci részesedés	Piaci részesedés
Home	4.681** (1.821)	5.248*** (1.816)	0.449 (0.645)
Távolság	-0.144*** (0.0478)	-0.173*** (0.0510)	0.0532 (0.0598)
Távolság ²	0.00255 (0.00161)	0.00301* (0.00169)	-0.000481 (0.00161)
Cég dummy	Igen	Igen	Igen
Megfigyelések	1,922	1,550	372
R-négyzet	0.724	0.741	0.623

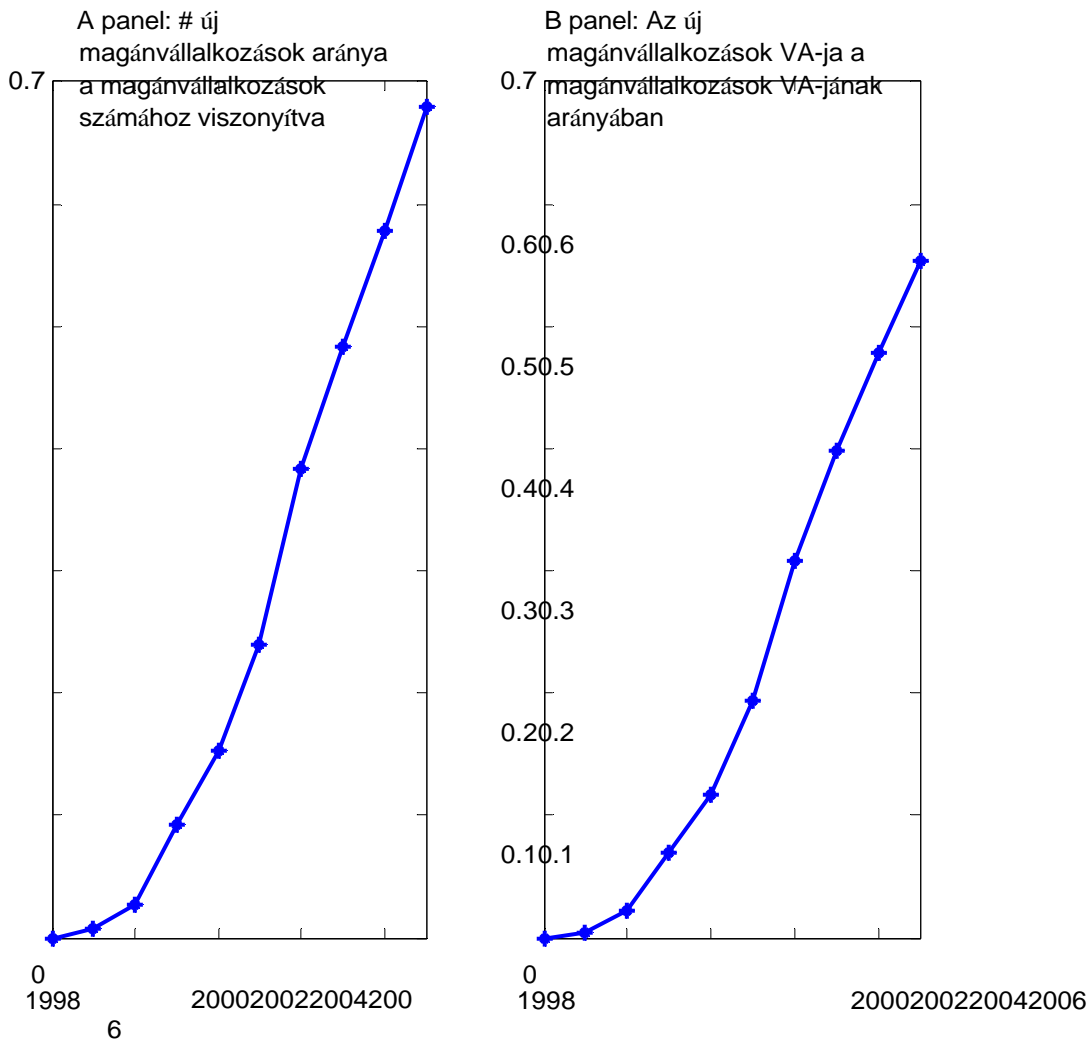
Ez a táblázat súlyozott legkisebb négyzetet használ, a súlyok a cégek összes autóeladási egységeinek súlyozásával. A standard hibák (zárójelben) tartományi szinten vannak klaszterezve. *** $p < 0.01$, ** $p < 0,05$, * $p < 0,1$. Az otthon a hazai piacot jelző dummy. A távolság a tartományi fővárosok közötti lineáris távolság (100 km). Az (1) oszlop a teljes minta regressziója. A (2) és (3) oszlop az állami és a magán autógyártókra vonatkozik.

1. ábra

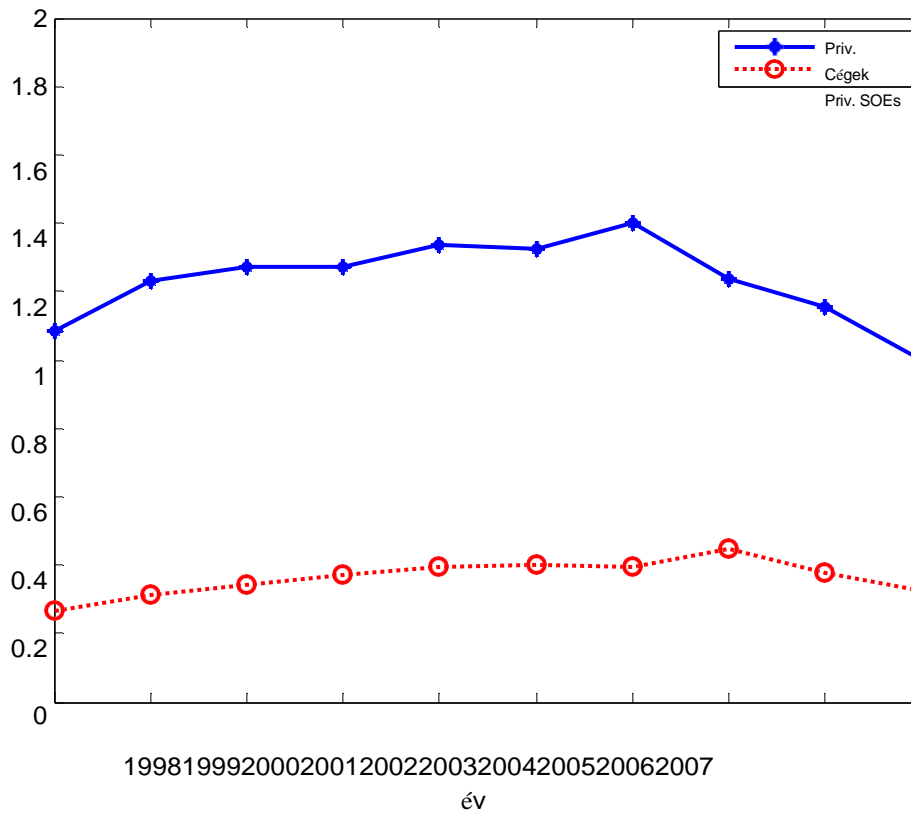
A bal oldali panel a privatizált állami vállalatok számát a privatizált és privatizált állami vállalatok (azaz az 1998-ban állami tulajdonban lévő vállalatok) számának hányadaként ábrázolja. A jobb oldali panel a hivatalban lévő privatizált állami tulajdonú vállalatok hozzáadott értékét ábrázolja a hivatalban lévő részvénytársasági és privatizált állami tulajdonú vállalatok hozzáadott értékének töredékeként.

2. ábra

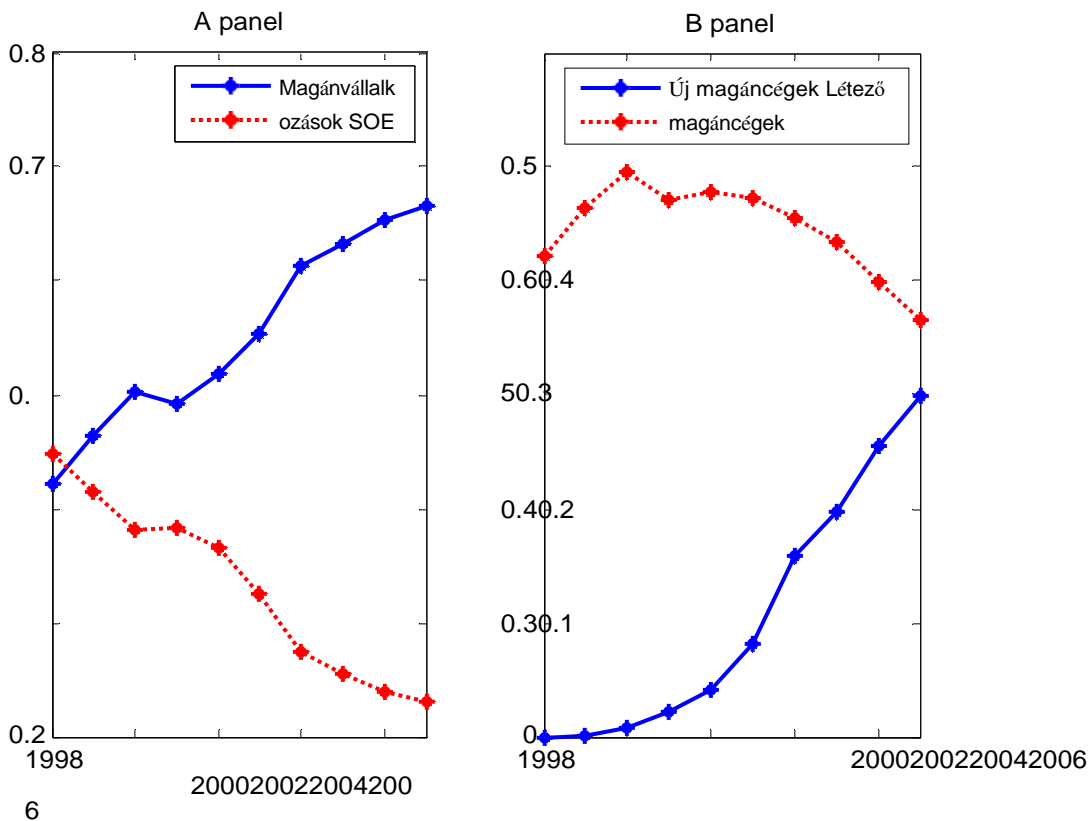
Az A panel az új magánvállalkozások számát az összes magánvállalkozás számának arányában ábrázolja. A konstrukció szerint az 1998-as arány nulla. A B. panel az új magáncégek hozzáadott értékét az összes magáncég hozzáadott értékének arányában ábrázolja.

3. ábra

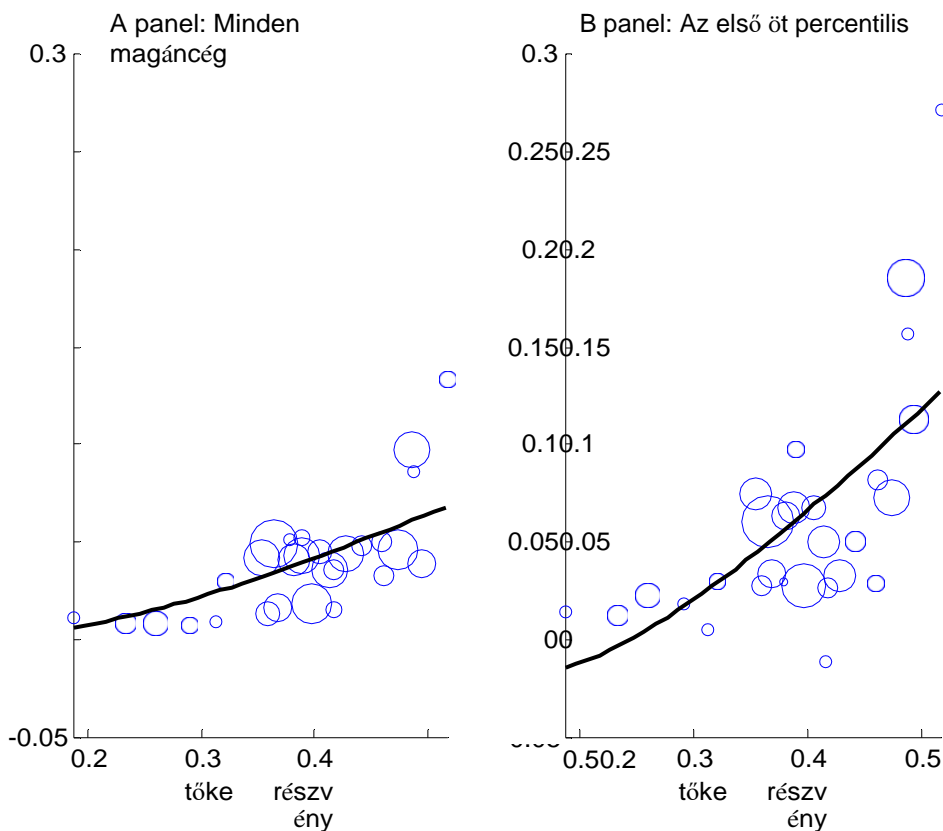
A folytonos és a szaggatott vonal a magánvállalkozások és a privatizált állami vállalatok átlagos tőketermelékenységét mutatja az állami vállalatokhoz viszonyítva az 1998-2007 közötti kiegyensúlyozott panelben.

4. ábra

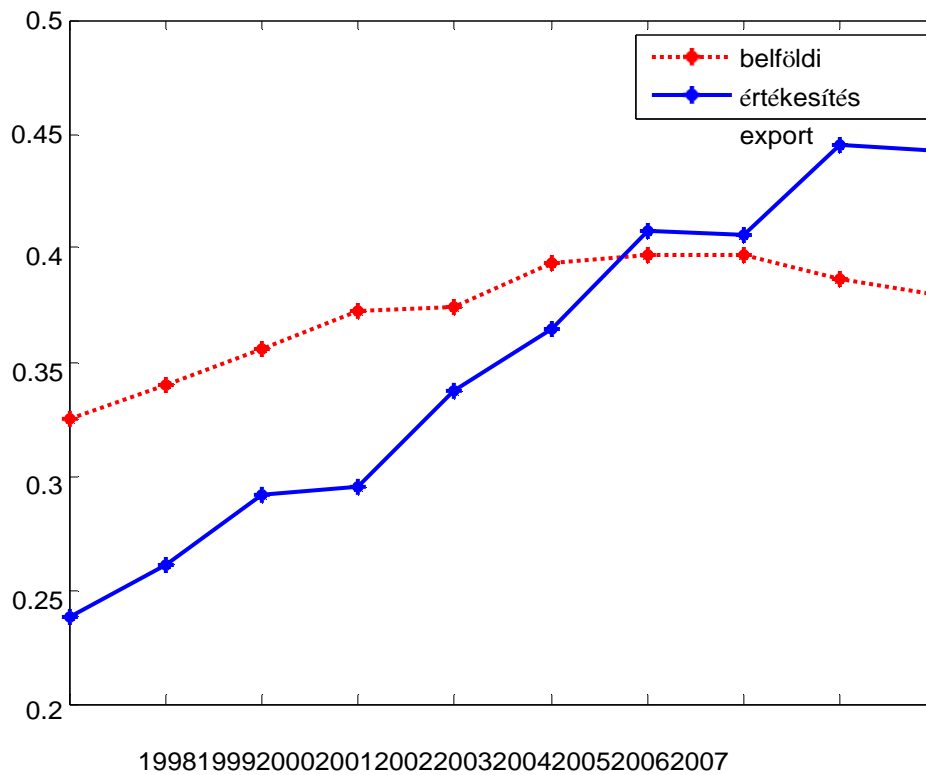
Az A panelben a folytonos (szaggatott) vonal a magánvállalkozások (állami vállalatok) számát ábrázolja az összes vállalat számának arányában a felső egy százalékban. A cégeket a folyó évi hozzáadott értékük alapján csoportosítjuk a percentilisbe. A B. panel folytonos (szaggatott) vonala az új (bejegyzett) magánvállalkozások számát ábrázolja a felső egy percentilisben lévő összes vállalkozás számának arányában.

5. ábra

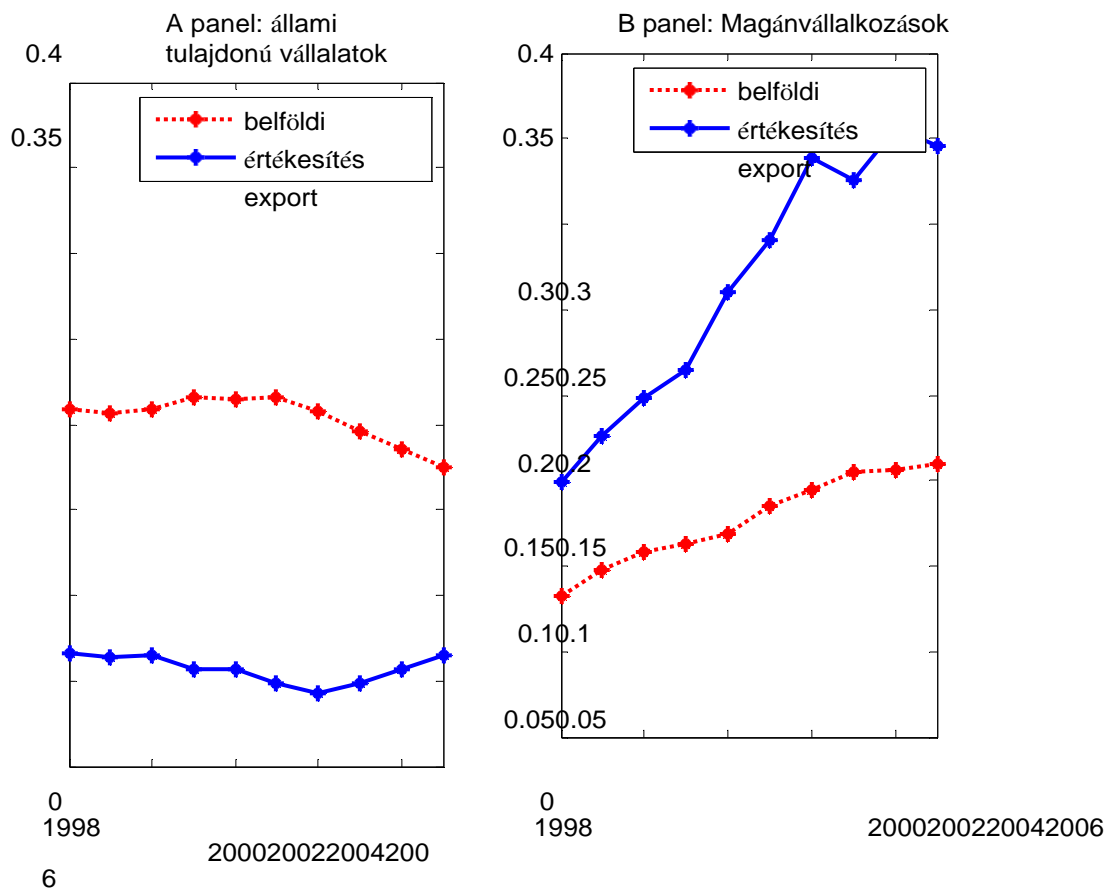
A bal oldali panel x-tengelye a tőkehányadot mutatja az egyes két számjegyű iparágakban. Az y-tengely az egyes iparágak összes magánvállalatának hozzáadott érték növekedése az adott iparág összes vállalatának hozzáadott érték növekedéséhez viszonyítva. A jobb oldali panel ugyanezzel az x-tengellyel rendelkezik. Az y-tengelye az egyes iparágakban a legnagyobb öt százalékos magánvállalkozások hozzáadott értéknövekedését mutatja az iparág összes vállalkozásának hozzáadott értéknövekedéséhez viszonyítva.

6. ábra

Az ábra a felső egy percentilisbe tartozó vállalatok belföldi értékesítését (szaggatott vonal) és exportját (folytonos vonal) ábrázolja az összes vállalat belföldi értékesítésének és exportjának hányadaként.

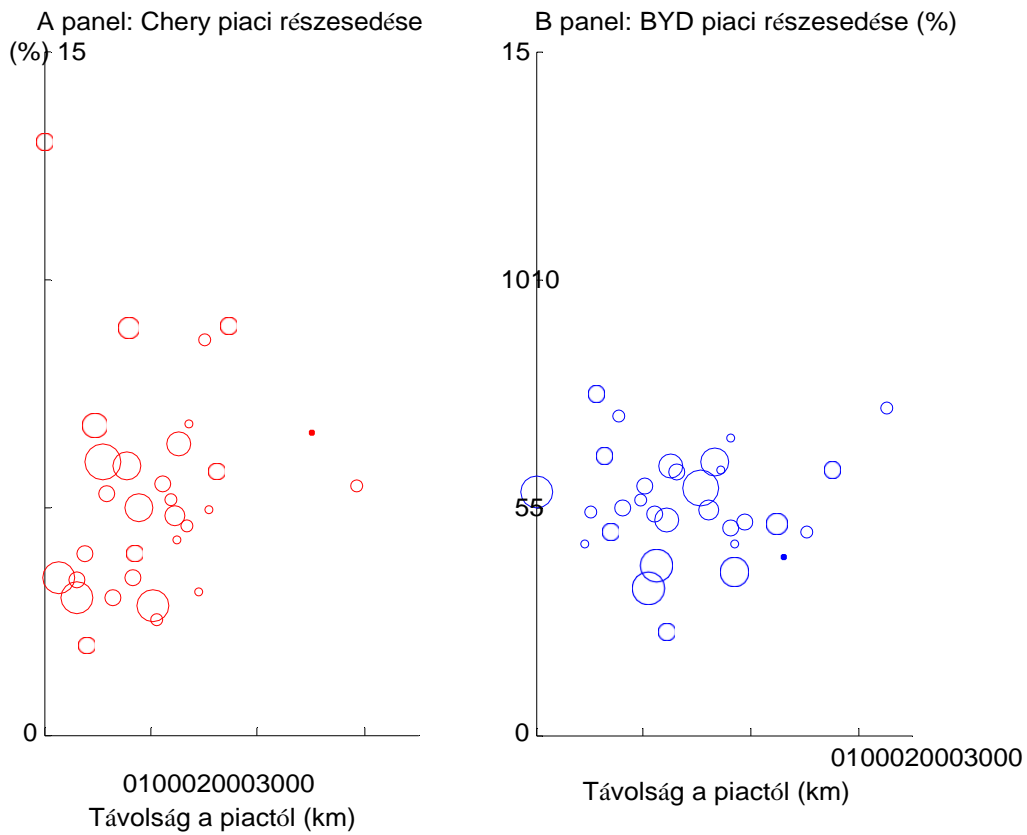
7. ábra

Az ábra az állami vállalatok (A panel) és a magánvállalkozások (B panel) belföldi értékesítését (szaggatott vonal) és exportját (folytonos vonal) ábrázolja a felső egy százalékban lévő vállalatok belföldi értékesítésének és exportjának hányadaként.

8. ábra

Az x-tengely a lakóhely szerinti tartomány és a többi tartomány közötti távolságot mutatja. Az y-tengely a Chery (A panel) és a BYD (B panel) piaci részesedése (%) az egyes tartományokban.